

RØDE ★ GARDE

nr. 2 — 1970

pris kr. 2.—

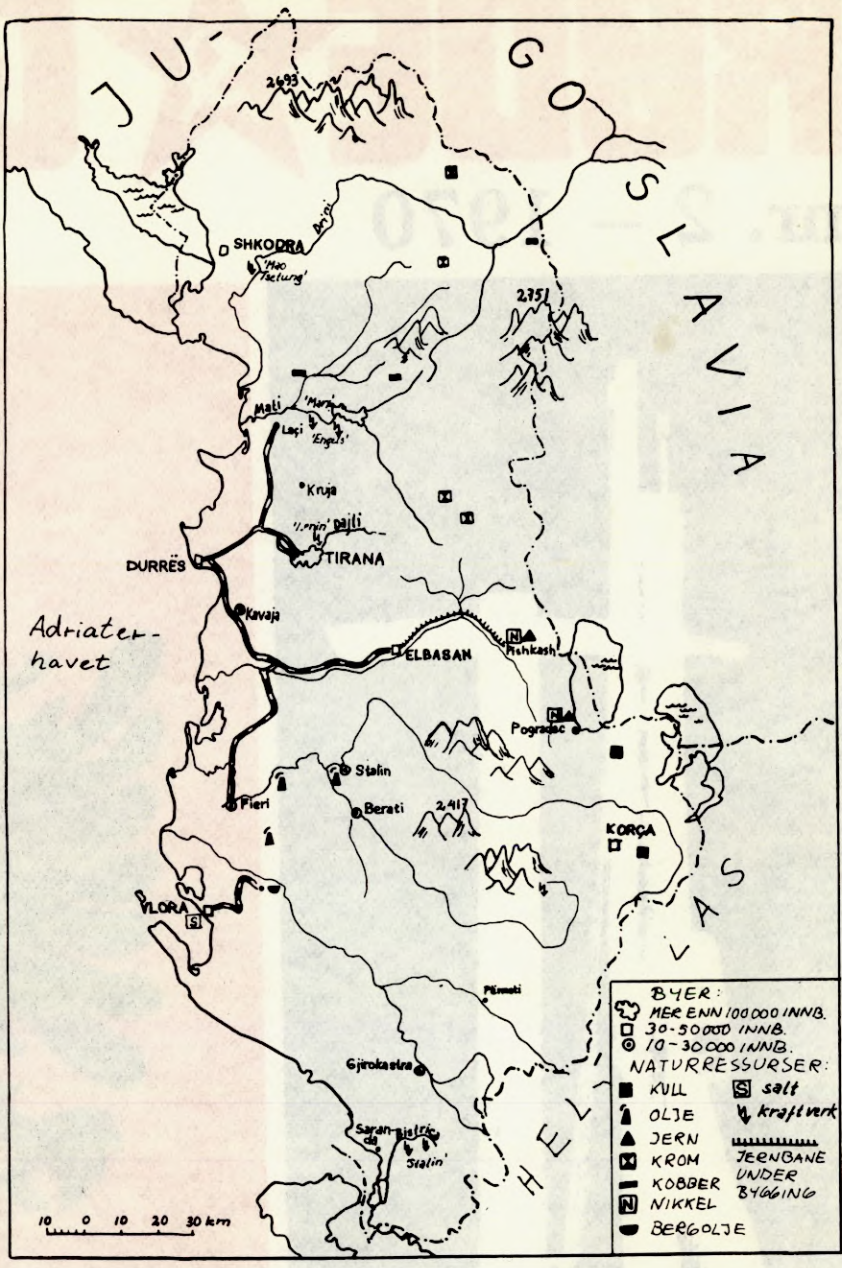

ALBANIA

RØDE★GARDE

pris kr. 2.-

ALBANIA

Beliggenhet: Albania er en del av Balkanhalvøya og ligger ved den nedre delen av Adriaterhavet. Grenser i nord og øst til Jugoslavia, i sørøst til Hellas og i vest til Adriaterhavet.

Flateinnhold: 28 748 km³ (Hedmark fylke 27 045 km³).

Folketall: Ca. 2 millioner.

Folketetthet: 68 innbyggere pr. kvadratkilometer.

Fordeling av jorda: 17 prosent dyrka mark
 27 prosent eng og beitemark
 43 prosent skog
 13 prosent udyrka, byer.

Klima: Middelhavsklima ved kysten, mellom-europeisk kontinentalt klima i innlandet.

Topografi: Over 2/3 er fjelland som i øst og nord er høgre enn 2000 meter. Elvene går i øst-vestlig retning, vannføringa er ujevn og de er ikke seilbare. I nord er kysten lav med sandstrender og saltsumper ved utløpet av elvene. I sør strekker fjella seg helt ut mot kysten.

Mineraler: Mangan, krom, bauxit, kopper, ferromnikkel, fosfor. Dessuten kull, olje og gass.

Store byer: Tirana (hovedstad 169 000 innbyggere), Durres, Shkodra, Vlora, Korca, Elbasan.

Språk: Språket deles i to dialekter. Geger i nord og tosker i sør. Tilhører den indo-europeiske språkstammen og stammer antakelig fra de gamle illyrerne, seinere oppblandet med lånord.

LEDER

Albania- sosialismens fyrtårn i Europa

Sommeren 1969 var en gruppe norske marxist-leninister – arbeidere, studenter og skoleelever – på en to ukers studie-reise i Albania.

Med havnebyen Durres som fast utgangspunkt reiste vi på kryss og tvers i landet etter en reiseplan vi sjøl hadde lagt opp på forhånd. Vi besøkte de største byene i Albania, reiste i fjell-områdene og på landsbygda, slik at vi fikk høve til å bli vist rundt på både fabrikker, anlegg, kollektivbruk og statsbruk. Sør i landet besøkte vi to frivillige arbeidsleirer for ungdom, der skoleelever, studenter og arbeiderungdom bl. a. videreførte den albanske jernbanen opp i fjellområdene. Vi snakka med arbeidere og bønder om albanske og norske forhold overalt hvor vi traff dem, på arbeidsplassene, på kafeer osv. Videre hadde vi en rekke diskusjonsmøter med representanter for sentralkomiteen i Arbeidets Parti i Albania, og sist, men ikke minst samla vi sammen bøker og blader om Albania. Det er dette materialet vi har prøvd å sammenfatte og oppsummere i dette heftet.

Vårt utgangspunkt har sjølsagt vært at vi vil spre kunnskap om Albania. Men marxist-leninister søker ikke kunnskap for kunnskapens egen skyld, og dette heftet skal heller ikke tjene slike behov. Kunnskap er for oss det samme som geværet for soldaten og ploegen for bonden, dvs. et redskap i det praktiske arbeidet.

Hensikten med heftet er derfor å spre kunnskap om Albania som vi kan dra nytte av i vårt eget revolusjonære arbeid i Norge. Vi har villet ta opp, analysere og gjøre kjent de positive og negative erfaringene som det albanske folket har høsta i sin revolusjonære kamp, for å gjøre oss sjøl i stand til å tillempe de gode erfaringene og unngå feilene. Noen vil kanskje innvende: »Hvorfor nettopp Albania? Kan vi lære noe av et knøttlite og bortgjemt land som Albania?» Vi tror at norske revolusjonære har mye å lære av det albanske eksemplet. I løpet av 25 år har Albania gjennomgått en industrialiseringsprosess som det tok Norge 200 år å gå gjennom, fra å være en middelalderstat til å bli en moderne industristat. Og på enkelte områder, f. eks. innen sosial- og helsesektoren, ligger Albania foran Norge i dag.

Under krigen kasta det albanske folket ut de italienske og tyske fascistene og frigjorde landet i 1944. Med arbeiderklassen i spissen har så det albanske folket bygd opp sosialismen med stor dyktighet og hurtighet. En moderne industri er reist. Jordbruket er modernisert, maskinelt utstyr nyttes i dag innen alle sektorer i jordbruket. Skoler og universitet er bygd, analfabetismen bekjempa. Jernbaner og veier legges langt inn i de villeste fjellstrøka. Til å verne om dette er det bygd opp et sterkt og effektivt forsvar.

Historisk sett ligger Albania en epoke foran Norge. Det albanske folket er herrer i sitt eget land, og regjerer gjennom sin egen stat, proletariatets diktatur. Det sosialistiske samfunnssystemet er den viktigste av alle de bragder det albanske folket har gjennomført, det er grunnlaget for framgangen på alle områder.

Enda mer imponerende blir dette verket når en tenker på at ingenting av dette er oppnådd gjennom Marshallhjelp, utenlandsk investering eller annen »u-hjelp». Det er tvert imot blitt gjennomført i kamp mot militære provokasjoner fra Jugoslavia, økonomisk boikott fra Khrustsjov og borgerlig ideologi innafør landets egne grenser. På alle disse områdene er kampen ført fram til seier.

For oss blir da spørsmålet:

Hvordan har et lite folk på to millioner mennesker på et landområde så stort som Hedmark fylke greid å gjennomføre dette, omringa som det i dag er av fiender? Hvilke retningslinjer har albanerne gått fram etter, hvilke metoder har de brukt? Hvem har leda denne kampen, og hvem har stått imot den? Hvordan fungerer proletariatets diktatur i praksis, hvilken rolle spiller det kommunistiske partiet? På hvilken måte er den moderne revisjonismen blitt bekjempa? Hvilken rolle spiller ungdommen? Osv. osv.

Disse, og en rekke andre, er spørsmål som gjelder den sosialistiske revolusjonen og oppbygginga av sosialismen i sin alminnelighet. — I dette heftet vil vi prøve å vise hvordan disse problema er løst i et særskilt land — nemlig Albania. Når vi studerer Albania må vi ikke glemme at det finnes særegne forhold som gjør landet ulikt Norge. Men dersom vi glemmer at det finnes allmenne likheter, vil vi også begå feil. Uten å studere de revolusjonære erfaringene fra andre land, og fra klassekampen før oss, vil vi stå meget svake i vårt eget arbeid.

Før krigen var Albania Europas desidert mest tilbakeliggende land, et middelalderland regjert av en håndfull italienske godseiere gjennom deres redskap kongen Zog. — Etter krigen var situasjonen om mulig enda verre: Ingen industri, og et forhistorisk jordbruk der 1/3 av husdyra var drept under krigen. Kommuniskasjonssystemet var brutt sammen, bruer og veier var ødelagt. Det fantes ikke elektrisk kraft. Landet hadde ingen skoler og universitet, og som følge av dette var det 80 pst. analfabetisme. Kort sagt var landet herja og ødelagt under krigen mot fascistene. — Dette var det albanske folkets utgangspunkt i 1944.

Dersom en ser Albania i dag i lys av dette kan en ikke annet enn bli imponert. For enda om levestandarden i Albania ikke er så høy som i Norge, industrialiseringa ikke er kommet så langt osv., så kommer en ikke utenom at veien fra det 18. til det 20. århundre er en lang vei, og den har Albania tilbakelagt på 25 år.

Vi synes ikke utviklingsnivået er det viktigste ved Albania i dag, sjøl om det er imponerende nok. Det viktigste i dag mener vi er utviklingstendensen og utviklingsmulighetene. Vi mener det er langt bedre å ha et produksjonssystem som åpner mulighetene for å løse de problema folket står ovenfor, enn et system der utplyndringskriger, sløsing og undertrykking av folket er det eneste som holder det oppe, enda om utviklingsnivået i og for seg kan være høgt.

Vi har såvidt summert opp hvilke resultater albanerne har oppnådd, gjennom frigjøringskrigen og den sosialistiske oppbyggingsfasen etter krigen fram til i dag. Kjernen i denne seierrike frammarsjen er etter vår mening det albanske folkets vilje til konsekvent og kompromissløs klassekamp under leiing av et ekte kommunistisk parti. Albanerne sjøl hevder at uten et kom-

munistisk parti rettledda av den marxist-leninistiske teorien ville det vært umulig både å gjennomføre den sosialistiske revolusjonen og deretter å bygge opp sosialismen i Albania. Dette er en viktig konklusjon som er blitt bekrefta av de revolusjonære kampene over hele verden. Oktoberrevolusjonen og revolusjonene i Albania og Kina er eksempler på at det har lyktes massene å ta makta i et land dersom kampen har vært leda av et sterkt og erfarent kommunistisk parti. Tyskland 1918 og Frankrike 1968 er eksempler på hvordan store revolusjonære masserørsler er blitt slått ned nettopp fordi kampen mangla ei fast og enhetlig leiing — fordi det mangla et kommunistisk parti av marxist-leninistisk type.

For den norske revolusjonære arbeiderørsla er dette nyttige lærdommer. Arbeiderklassen i Norge mangler også et ekte kommunistisk arbeiderparti. Alle de tre såkalte »arbeider»-partiene i Norge har vist seg å være arbeiderklassens

fiender og slett ikke dens venner. DNA har fått Norge inn i NATO, vedtatt beredsskapslovene og en rekke andre arbeiderfiendtlige lover for arbeidslivet, kjempa drabelig for EEC osv. DNA-pampenes ektefødte brødre i LO-leiinga har påtvunget arbeidsfolk det ene lønnsoppgjøret verre enn det andre, og dessuten arbeidd hardt for å splitte opp og stoppe alle såkalt »ulovlige» aksjoner på arbeidsplassene. Heller ikke SF eller NKP tilfredsstillt krava til et revolusjonært arbeiderparti. SF- og NKP-leiingas forsøk på å ødelegge den anti-imperialistiske rorsla er velkjent. Velkjent er også SF- og NKP-leiingas arbeiderfiendtlige standpunkter i ulike konkrete saker, f. eks. NORDOK. I massekampen har de to partia fort en utprega halehengspolitik, og av og til ei rein sabotasjelinje. Partias feilaktige praksis grunner seg i en feilaktig teori. Ingen av dem kan derfor makte å lede arbeiderklassens kamp — og de er derfor ubrukkelige i kampen for sosialismen. De

moderne revisjonistene bidrar til å avspore og splitte kampen og tjener derfor borgerskapets interesser. Det kommunistiske arbeiderpartiet må altså bygges opp fra grunnen av. Kaderen må utvikles og herdes i klassekampen, og skolerens gjennom studier av Mao Tse-tungs tenkning. Dette er den eneste riktige veien å gå. Vi anser bygginga av dette partiet for å være den nærmeste strategiske oppgaven for den revolusjonære rørsla i dag. Greier vi ikke det vil vi heller ikke greie å slå klassefienden.

Det albanske folkets bragder er en stor inspirasjonskilde for alle undertrykte folk. Særlig gjelder dette i Albanias nabostater. I en jugoslavisk grenselandsby som vi oppholdt oss i en dag, så vi dette ved sjølsyn. Det var særlig ungdommer vi kom i kontakt med, og samstemmigheten i synet på Albania var slående. En av dem hevda til og med at han var villig til å gi ti år av sitt liv for å få være en dag i Albania – ikke bare for å treffe slektninger som titoistene hadde hindra familien hans i å få kontakt med

helt siden krigen, men for å se oppbygginga av sosialismen i landet.

Når det albanske eksemplet står så sterkt i folket i Jugoslavia, er det ikke rart at den herskende klassen i dette landet hater Albania som pesten. Vi merka tydelig at sosialismen i Albania blir sett på som smittefarlig, på tilbaketuren var de jugoslaviske grensesoldatene kun interessert i å kontrollere at vi ikke hadde med oss bøker og blader trykt i Albania. Det jugoslaviske borgerskapet har nytta alle metoder for å bekjempe Arbeider- og Bondestaten i sør, alt fra militære provokasjoner langs grensen til spredning av rykter om at albanerne forgifter vannet langs den jugoslaviske kysten for å ødelegge fisket. Men det så ikke ut til at dette hadde hatt særlig stor virkning.

Det albanske folket har ført en framgangsrik kamp, og vunnet seier på seier. Men dette må ikke få oss til å tro at seieren er endelig. Sjøl om arbeiderklassen har makta og leder landet i dag, så er ikke borgerskapets ideologi full-

stendig tilintetgjort enda. Liksom i resten av Øst-Europa kan det skje at reaksjonen greier å samle nok krefter til å gjenerobre makta i Albania.

Kampen mot revisjonismen og annen borgerlig ideologi må pågå uavlatelig. Også utafor landets egne grenser finnes det mange fiender. Ingenting ville glede imperialistene og sosialimperialistene mer enn om de greide å knuse proletariatets diktatur i Albania.

Klassekampen må derfor fortsette både mot indre og ytre fiender. Kampen mot borgerlig ideologi føres i dag i form av en revolusjoneringskampanje, tilsvarende kulturrevolusjonen i Kina. Og til vern om landets grenser er det bygd opp et sterkt forsvar. Det folket som bekjempe og kasta fascistene ut under den annen verdenskrig allerede i 1944 skal såvisst ikke bli lettere å kue i dag. Om folkets arbeid vil lide midlertidige nederlag, vil historia vise. En ting kan i alle fall slås fast, og det er at Albania er på rett vei, på sosialismens vei fram mot kommunismen.

Historie

Albanerne har bana seg veg gjennom historia med sverdet i handa

(Enver Hoxha)

FRA STAMME TIL SLAVESAMFUNN

For ca. 3000 år sia – i bronsealderen – levde ei indo-europeisk folkegruppe på den vestlige sida av Balkanhalvøya, langs Adriaterhavskysten. Denne folkegruppa er blitt kalt Illyrerne, og er stamfedrene til dagens albanere. Illyrerne levde i små, isolerte stammesamfunn. De eide jorda i fellesskap, og det rådde et primitivt sjølbergingshushold der hver familie produserte det den trengte for å overleve. Etter hvert som arbeidsredskapene blei bedre, økte produksjonen. Noen familier produserte mer enn andre, og tilegna seg private rikdommer. På denne måten gikk det gamle stammesamfunnet i oppløsning. Arbeidsdeling og handel erstatta den tidligere likheten mellom stammemedlemmene. For å beskytte sine eiendommer mot overfall fra rikere og mektigere illyriske stammer, blei de første tilløp til statssammenlutninger danna. I de innbyrdes krigene blei de beseira gjort til slaver. Slaveriet førte til at produksjonen økte ytterligere. De gamle boplassene vokste til bymessige handelssentra, og pengehushold erstatta det tidligere sjølbergingshusholdet. På dette grunnlaget starta utviklinga fram mot en egen illyrisk nasjon.

KAMP MOT ROMERE OG SLAVERE

Men denne utviklinga blei hindra da romerne okkuperte det illyriske området ca. 200 år f. Kr. Okkupasjonen varte i ca. 600 år fram til år 395, da Romerriket falt sammen. Under okkupasjonen blei illyrerne deportert som slaver. Romerske kolonister slo seg ned i landet og øvde sterk innflytelse. Den illyriske kulturen blei nesten helt ødelagt. Men folket, kvinne som mann, kjempet hardt mot romerne som mang en gang hadde vansker med å slå opprøret ned.

Etter Romerrikets fall kom illyrerne under øst-romersk herrevelde. Men de store folkevandringene svekka også dette imperiet. Goter og hunnere flomma i masser innover øst-romerske områder uten å møte nevneverdig motstand.

Etter hvert fikk slaverne overherredømme i de illyriske områdene. I løpet av 600-tallet hadde slaverne knust makta til de store jordeierne, og sjøl overtatt jordeiendommene. Dette førte til oppheving av slavesystemet, og at fjellfolka i innlandet blei befridd fra slaveeierens undertrykking.

Dermed begynte en ny fase i illyrernes kamp for å overleve som eget folkeslag. I motsetning til befolkninga i flere deler av det nåværende Jugoslavia, klarte fjellfolket i de sørlige

illyriske distriktene å motstå det slaviske presset. Folket her gjenvant til og med en stor del av sine tapte rettigheter og landområder, og framsto som frie bønder og gjetere. Gjennom en lang prosess som tok innpå 1000 år, smelta dette fjellfolket sammen med innbyggerne langs kysten, og det blei skapt et nytt folkeslag, med sitt eget språk og sitt eget utskilte landområde. Slik oppsto den albanske nasjonen.

FØYDALISMENS FRAMVEKST

Denne prosessen falt sammen med føydalismens framvekst på Balkan. Tidligere slaver, nå sjøleiene bønder, blei etterhvert tvunget til å selge unna jordeiendommene sine for å kunne betale de pengeskattene som det vaklende øst-romerske keiserriket påla dem for å kunne opprettholde sin militære maktstilling. Bøndene med sitt naturalhushold klarte ikke å innfri dette økte presset, og reiste seg til motstand mot den brutale skatteinnkrevninga. Leilendinger og livegne i titusenvis kjempet for å frigjøre seg fra det øst-romerske velde. Men den nye klassen av føydalherrer som hadde kjøpt opp bøndenes jord og stadig la under seg flere arbeidspliktige livegne, utnytta folkets kamp til sine egne formål. I stedet for å lede an i kampen mot den ytre fienden, brukte føydalherrene bondeopprøret som grunnlag for å opprette små, sjølstendige fyrstedømmer som lå i innbyrdes krig med hverandre.

På lengre sikt tvang imidlertid folkeoppstandene og utviklinga i jordbruk og handverk fram ei sammenslåing av fyrstedømmene til en nasjonal stat.

SKANDERBEG MOT TYRKERNE

Det var denne prosessen som blei stansa ved at tyrkerne — som allerede hadde ei sterk, sentralisert regjering — okkuperte landet og gjorde de albanske fyrstene til sine underdanige vasaller. Som vasaller hadde de plikt til å utstyre den tyrkiske hær med mannskap. Ofte måtte fyrstenes egne sønner sendes i krigstjeneste hos sultanen for å sikre lydighet mot den tyrkiske inntrengerstaten.

En av disse fyrstesønnene i den tyrkiske hæren var Gjerg Kastrioti. Han blei offiser og fikk det tyrkiske tilnavnet Skanderbeg som betyr «kjempen».

Opprør etter opprør mot tyrkerne hadde tidligere heller ikke i Albania ført til seier, fordi folket var for dårlig organisert. De ulike føydalherrene tenkte i første rekke på sine egne interesser og klarte ikke å samle seg i en felles front. Det skulle bli Skanderbeg som utløste de mektige kreftene til det albanske folket. Det var under hans ledelse av den albanske motstandskampen at tyrkerne led knusende nederlag, noe som førte til at de måtte oppgi forsøka på å legge Sentral-Europa og Italia under seg.

På denne måten har det albanske folket ytt sitt store bidrag til forsvaret av den europeiske sivilisasjon. Skanderbeg var en stor leder. Gjennom å samle føydalherrene til felles kamp skapte han ei kraftfull sentralregjering som forsto å støtte seg på de store massene av folket og kjempe for deres interesser bl. a. ved å gi bøndene jord.

På det militære området benytta Skanderbeg prinsippene for folkekrig, og klarte på et mesterlig sett å utvikle de særegne geografiske og sosiale forholda i landet til å bli et mektig våpen i folkets tjeneste.

Mao Tsetung har oppsummert også Skanderbegs og de albanske bønders erfaringer i motstandskrigen mot Tyrkia for

over 500 år sia på denne måten:

»Vår taktikk er partisankrigens taktikk. Den går i vesentlig ut på følgende: 'Å desentralisere troppstyrkene i den hensikt å oppnå at folket reiser seg — og å konsentrere troppstyrkene i den hensikt å gjøre det av med fienden' 'Når fienden angriper, viker vi unna, når fienden gjør holdt, lar vi ham ikke få ro, når fienden er utmattet, slår vi til, når fienden trekker seg tilbake, forfølger vi ham.'»

Albanerne fortsatte motstandskampen også etter at Skanderbeg var død. Men fienden var for mektig, og hadde nesten uuttømmelige ressurser. Et midlertidig nederlag var derfor uunngåelig og Albania blei til slutt okkupert av tyrkerne — en okkupasjon som skulle vare i 500 år.

I disse 500 åra førte folket en uavbrutt kamp mot inntrengerne som måtte sende hær på hær til landet i forgjeves forsøk på å slå ned de utallige opprøra. Tyrkiske embetsmenn og deres lakeier kunne aldri bevege seg på landsbygda og i fjellene. Først og fremst her, men også i byene, blei alle forsøka på å innføre tyrkiske skikker og lover totalt mislykka.

NASJONAL REISNING

På 1800-tallet foregikk det ei markert økning i den nasjonale bevisstheten til albanerne. Et nasjonalt borgerskap vokste fram og stilte seg i spissen for en demokratisk folkebevegelse med krav om sosiale reformer. Den utålelige føydale utbyttinga, muhammedanismens reaksjonære innflytelse og forbudet mot å nytte det albanske morsmålet i skoleundervisninga, bidro til styrking av den nasjonale bevegelsen som mot slutten av 1800-tallet også fikk en klar anti-imperialistisk karakter.

For dette landet, med sin strategiske beliggenhet og med sine rikdommer, begynte å interessere de imperialistiske stormaktene. I 1878, etter en seierrik krig mot tyrkerveldet som førte fram til danninga av sjølstendige nasjonalstater på Balkanhalvøya, bestemte fredsavtalen at deler av Albania skulle gis til Bulgaria, Montenegro og Serbia, mens resten fortsatt skulle være under tyrkisk overherredømme. Dette var signalet til et nytt oppsving i den albanske frihetskampen som fra nå av retta seg både mot den føydale tyrkiske staten og de stormaktene som sjøl ville kolonisere landet.

Folket hindra med makt at de *sjåvinistiske nabostatene* fikk de delene av landet som stormaktene hadde lovt dem. Tusenvis av partisaner og frihetskjemper blei drept eller landsforvist av tyrkerne, som ikke torde annet enn å rette seg etter stormaktenes krav.

På tross av denne terroren vokste kampen for nasjonal uavhengighet i styrke og omfang. Etter en ny balkansk krig mot Tyrkia, der Tyrkia igjen led nederlag, blei Albania proklamert som sjølstendig stat i 1912, samtidig med at landet blei angrepet fra flere kanter av både Serbia, Montenegro og Hellas.

SLAGMARK UNDER 1. VERDENSKRIG

Den politiske situasjonen i tida etter gjorde det umulig for den nye albanske staten å utvikle seg normalt. De imperialistiske stormaktene godkjente nok det nye styret formelt, men bestemte at bare halvparten av de albanske områdene skulle tilhøre Albania, og de ga heller aldri opp ønsket om fullstendig å fjerne landet fra Balkankartet. Utbruddet av den første verdenskrigen i 1914 viste tydelig hvilke hensikter stormaktene hadde. Albania blei gjort til slagmark, og landets

økonomi blei fullstendig ødelagt. Hungersnød og epidemier drepte store deler av befolkninga, som ennå levde under nærmest føydale forhold utsatt for hensynsløs utbytting av de store jordeierne.

SOVJET AVSLØRER STORMAKTSAVTALE

I 1915, to år etter at stormaktene hadde anerkjent Albania som uavhengig stat, okkuperte de imperialistiske krigsmaktene hele landet, og det blei gjort en hemmelig avtale om å frata landet dets sjølstendighet og pånytt dele det mellom nabostatene.

Denne avtalen blei seinere offentliggjort av den nye sosialistiske Sovjetstaten, som fullt ut støtta det albanske folket i uavhengighetskampen. På denne måten blei imperialismens vesen avslørt overfor folket i Albania, og den anti-imperialistiske frigjøringsbevegelsen vokste. I 1920 reiste tusenvis av bønder seg til opprør i de deler av landet som nå var blitt okkupert av Italia, og imperialistene i Roma blei tvunget ut av Albania og måtte anerkjenne landet som egen stat.

Gjerg Kastrioti Skanderbeg

BORGERLIG-DEMOKRATISK REVOLUSJON

Frihetskampen fikk nå en ny karakter. De indre motsigelsene i landet blei skjerpa. De fattige og undertrykte bøndene krevde retten til jorda. Løsninga på jordbruksspørsmålet i Sovjetunionen øvde stor innflytelse på folkets kamp mot føydalismen og det reaksjonære godseierveldet. Over hele

landet samla folket seg bak krava om oppheving av føydale privilegier og for bedre kår. Revolusjonære borgerlige demokrater støtta bøndenes kamp. Mordet som de reaksjonære godseierne fikk i stand i 1924, på en av lederne for den demokratiske bevegelsen, blei signalet til væpna kamp mot føydalstaten. Denne revolusjonære oppstanden førte til opprettinga av ei borgerlig-demokratisk regjering. Denne nye regjeringa lovte å gjennomføre flere progressive reformer, som tale- og forsamlingsrett, frie og direkte valg, økonomisk frigjøring av bøndene, osv. Regjeringa nekta også å legge landet åpent for utenlandsk kapital, og oppretta dessuten diplomatiske forbindelser med det sosialistiske Sovjetunionen, som hele tida hadde støtta albanernes frihetskamp. Alt dette førte til at regjeringa ikke blei anerkjent av stormaktene.

KONTRA-REVOLUSJONÆRT STATSKUPP

Dette, samt presset fra de albanske reaksjonære, førte til at regjeringa begynte å slå av på reformkrava – opportunisten spredde seg i borgerlig-demokratiske kretser. Dermed mista regjeringa støtte også blant bondemassene, og alt lå vel til rette for det kontra-revolusjonære statskuppet som fant sted i 1925. Det albanske folket var igjen under godseieråket. Under Achmed Zogus ledelse blei alle politiske partier og organisasjoner forbudt. Alle aviser og personlige brev blei sensurert, terrorhandlinger og vold mot folket og folkets ledere blei mer og mer omfattende. På dette viset undertrykte de reaksjonære revolusjonen av 1924. Georgij Dimitrov (leder for Komintern) uttrykte at *den revolusjonære bevegelsen på Balkan nå hadde mista ett av baseområdene sine, og at den reaksjonære fronten på Balkan var blitt tilsvarende styrka*.

LANDET ÅPNES FOR FASCISMEN

Ettersom Achmed Zogu hadde kommet til makta ved imperialistenes hjelp, hadde internasjonal monopolkapital ingen vansker med å tappe landet og folket for rikdommer. Etter hvert fikk det fascistiske Italia overtaket i konkurransen med England og Jugoslavia om å utnytte Albania. Landet blei mer og mer lik en italiensk koloni. Allerede i 1925 hadde italienske monopoler oppnådd ei rekke konsesjoner når det gjaldt utvinning av naturressurser, og utvikling av banker, handel og jordbruk. På det militære området blei Albania også bundet til Italia. En forsvarsalliansepakt mellom Albania og Italia blei inngått i 1926. Italia fikk dermed rett til militær invasjon i Albania under påskudd av ytre trusler. Italienske militærutsendinger, samt fascistorganisasjonene som hadde vunnet vidt innpass i de militære rekkene og i administrasjonspersonalet i Albania, rydda vei for de italienske fascistenes okkupasjon av landet i 1939.

Frigjøringskampen

KOMMUNISTENE I ALBANIA LEDER FOLKET TIL SEIER OVER FASCISTENE

Albania var et av de første land som blei offer for fascistisk aggresjon ved utbruddet av den 2. verdenskrig. Det tok de italienske troppene bare 3 dager – fra 7. til 10. april 1939 – å underlegge seg heile landet.

Når Albania blei et så lett bytte, trass i folkets århundrelange tradisjoner i militær forsvarskamp, kom det av at landet i løpet av mellomkrigstida gradvis var blitt redusert til en italiensk halvkoloni. Gjennom den økonomiske kontrollen over store deler av Albania, hadde italienerne overtatt det reelle herredømmet over det meste av statsapparatet, de militære styrkene osv. Det råtne Zogu-monarkiet, som innenlands støtta seg på godseierne og det reaksjonære borgerskap, kunne og ville ikke reise motstand. Internasjonalt blei okkupasjonen stilltiende godtatt av vestmaktene. Bare Sovjet-Unionen stempla okkupasjonen som nok et utslag av fascistisk aggresjon.

DEN REVOLUSJONÆRE BEVEGELSEN VAR SVAK OG SPLITTA.

Innenlands eksisterte ingen organisert anti-fascistisk kraft. Landets fåtallige kommunister var i dette historiske øyeblikket splitta i flere innbyrdes rivaliserende grupper – bl. a. med sterkt ulikt syn på hvordan de skulle møte okkupasjonen. Men folket trengte en militant fortropp som kunne fore an i frigjøringskampen. Danninga av et kommunistisk parti var en historisk nødvendighet, og det var de beste elementer blant de stridende gruppene som nå var pålagt denne oppgava.

Partiet kunne bare opprettes under strengt illegale forhold. Det nasjonale handels- og industri-borgerskapet samarbeidet med okkupantene. Arbeiderklassen utgjorde bare 8 prosent av folket. 80 pst. levde av jordbruk og under forhold prega av tilbakeliggende føydalisme og patriarkalske stamme-forbindelser.

2 år etter okkupasjonen blei Albanias Kommunistiske Parti grunnlagt – med 200 medlemmer. Dette partiet organiserte folket i en væpna motstandskamp, og på tre år var landet ved egne krefter befridd for okkupanter. Samtidig skjedde det en djuptgripende sosial revolusjon i Albania, grunnlaget blei lagt for den nye folkemakta og utviklinga av sosialismen. For å skjønne hvordan dette var mulig, skal vi først se hvordan partiet blei grunnlagt.

Ved krigsutbruddet eksisterte det 4 grupper som kalte seg kommunistiske. Den eldste blei grunnlagt i 1929 og hadde sitt sentrum i byen Korca i den østlige delen av Albania. Den andre var oppkalt etter byen Shkodre i nord. Seinere kom »de unges gruppe» og »ild-gruppa» til, – den første med protrotskistisk ledelse, den andre med anarkistiske tilbøyeligheter.

Alle disse gruppene hadde sekteriske tendenser, og massebasisen var svak, skjønt noen av gruppene sto nokså sterkt blant ungdommen. Røtter i bondemassene eksisterte knapt. Rivaliseringa mellom gruppene grunnet seg ikke i hovedsak på prinsipielle politiske skillelinjer, men hadde gruppesjåvinistisk karakter. Kravet om enhet fant sterk støtte blant medlemmene, men ledernes konspiratoriske manøvreringer på toppen, hindret grunnlaget for enhet.

Først og fremst måtte samlinga ha et riktig politisk fundament. Korca-gruppa var i sin analyse på linje med Komintern, – den tok utgangspunkt i at denne tida var kampen mellom fascisme og anti-fascisme den avgjørende, i Albania mellom folket og de italienske okkupantene. Følgelig blei den nasjonale kampen gitt høyeste prioritet. Korca-gruppa arbeidet for breiest mulig nasjonal enhetsfront under ledelse av et kommunistisk parti.

Shkodra-gruppa derimot stilte krav om en sosialistisk revolusjon, og så på en nasjonal enhetsfront som et forræderi mot sosialismen. Men på grunn av arbeiderklassens tallmessige svakhet, så de denne revolusjonen som en utopi i første omgang. Hovedvekta måtte derfor legges på å utdanne kadre – ikke på å danne et parti. Kadre oppsto i følge denne teorien avsondra og isolert fra massenes kamp.

»De unges gruppe» gikk enda lenger. De hilste rett fram okkupasjonen velkommen – den ville nemlig påskynde utviklinga av produktivkreftene og framveksten av arbeiderklassen, og dermed skyte det sosialistiske revolusjonen fram i tid. – Seinere viste det seg at slike virkelighetsfjærne og mekaniske forvrengninger av marxismen forte både ledelsen i »De unges gruppe» og »Ildgruppa» over i landsforræderi.

I 1940 blei det oppretta ei gruppe i Tirana som underavdeling av Korca – under ledelse av den 30-årige fransk-læreren Enver Hoxha, som hadde fått sparken fra jobben sin i Korca av fascistene. Snart utvikla Tirana-gruppa seg til et sentrum for både den kommunistiske bevegelsen og motstandskampen i Albania.

VEKK MED DE KONTRAREVOLUSJONÆRE LEDERNE – ENHET PÅ GRUNNPLANET.

Hoxha streka opp ei ny linje for samlingsbestrebelsene: Appeller til de menige medlemmene skapte et press nedenfra som tvang lederne i gruppene til å godta et felles aksjonsprogram mot okkupantene.

»I krig og i kamp mot inntrengerne og Quislingene, forent for ett eneste formål: frigjøringa av landet fra inntrengerne, smidde de sanne kommunistene på grunnplanet i de forskjellige gruppene lenker med hverandre i blod, i det de glemte klangler og feider, utkrystalliserte en riktig kommunistisk

linje, og krevde forening i ett parti som en absolutt nødvendighet for å organisere og lede frigjøringskrigen.» (Enver Hoxha)

Gjennom felles motstandskamp, streiker og demonstrasjoner blei medlemmene sveiset sammen, og det blei langt lettere å oppnå ideologisk enighet. Danninga av partiet kom som et resultat av dette arbeidet. Hvert enkelt medlem blei vurdert mot denne bakgrunnen for de blei tatt opp i partiet, og resultatet var medlemmer som var herda og sammensveisa gjennom kampen. Det var folk som kjente fienden, som ikke hang fast i abstrakte forestillinger om at hovedfienden var en annen enn okkupantene og deres lakeier. – Partiet oppsto altså ikke med ei mekanisk sammenslåing av gruppene, men ved sammensmelting av de beste av medlemmene i gruppene. Et tegn på dette var at ingen av lederne for de tidligere gruppene kom med i partiledelsen. På den andre sida blei folk utafor gruppenes rekke som hadde utmerka seg i kampen, trukket med. Men alt i alt hadde Albanias Kommunistiske Parti bare 200 medlemmer fra starten. Det var et typisk kaderparti, der kvaliteten og ikke kvantiteten blei sett på som det viktigste.

»Partiet skal ikke være et parti av den gamle typen, et parti av samme type som partiene i den Andre Sosialdemokratiske Internasjonale, infisert av forfall, passivitet, nepotisme (kameraderi), fraksjonsmakeri og forræderi mot arbeiderklassens interesser. Vi trenger et parti som er i stand til å lede arbeiderklassen i kampen til seier.»

(Resolusjon fra kommunistgruppene samlingsmøte 8.–14. nov. 1941)

Kvinnelige soldater i Folkets Frigjøringshær

KOMMUNISTPARTIET TAR LEDELSEN I KAMPEN MOT FASCISMEN.

Danninga av partiet den 8. november 1941 betydde også et kvalitativt sprang i den nasjonale kampen. Partiet blei den aktive organisatoren av motstandskampen, som til slutt omfatta en væpna hær på 70 000 mann, med langt flere lokale grupper under våpen. Størsteparten av folket blei aktivisert i det illegale arbeidet.

Det sier seg sjøl at dette ville vært umulig om kaderpartiet ikke hadde grodd røtter i de breie massene, slik at det i en viss forstand også hadde vært et masseparti, et parti av og for massene. Denne sammenknytninga med de breie lag av folket blei først og fremst virkeliggjort gjennom masse- og frontorganisasjoner som partiet tok initiativet til.

De viktigste av disse var den nasjonale frigjøringsfronten, den nasjonale frigjøringshæren og de nasjonale frigjøringsråda. Dessuten blei det anti-fascistiske ungdomsforbundet og den anti-fascistiske kvinneorganisasjonen oppretta. Målet var å «... forene seg med alle nasjonalister som virkelig ønsker et fritt Albania, med alle oppriktige albanere som vil kjempe mot fascismen.»

(Resolusjonen fra kommunistgruppene samlingsmøte 8.–14. nov. 1941)

Frigjøringsråda hadde som oppgave å administrere de frigjorte områdene på basis av frie valg blant alle anti-fascister. Her og i de okkuperte delene av landet mobiliserte de dessuten folket til støtte for frigjøringsarmeen, skaffa forsyninger osv. Disse råda var kimen til den nye statsmakta, til proletariatets diktatur etter frigjøringa.

Alle masseorganisasjonene var bygd på individuell deltakelse, ikke på sammenslutning av organisasjoner på toppplanet. Men deres eksistens ville vært umulig uten partiet som organisator. Partiet koordinerte den samla kampen, det arbeidet i alle organisasjoner for å gi virksomheten en felles retning, slik at de ulike organisasjonene kunne utfylle hverandre i motstandsarbeidet.

BORGERSKAPET – PÅ FASCISMENS SIDE.

Forutsetninga for en seierrik kamp var at så mange som mulig tok del i arbeidet, uansett religiøs eller politisk oppfatning i andre spørsmål. Men ettersom de utbytende klassene i landet i stor grad gjorde felles sak med okkupantene, fikk frigjøringsfronten en bestemt klassekarakter. Føydalherrene, stammehøvdingene, det øvre handelsborgerskapet og velstående bønder blei derfor også etter okkupasjonen stående mot bondemassene og arbeiderklassen, som utgjorde den pålitelige basis for frigjøringskampen. Småborgerskapet i byene var nasjonalt innstilt, men vaklende i synet på den væpna kampen. Disse klasseforholda skapte grunnlag for en splittelse i den nasjonale bevegelsen. Den såkalte Nasjonale Front blei oppretta under ledelse av borgerlige nasjonalister. Men det viste seg snart at dens viktigste oppgave besto i å motarbeide den folkelige revolusjonen som utvikla seg i frigjøringskampens kjølvann. De væpna styrkene som den Nasjonale Fronten oppretta – offisielt for å bekjempe okkupantene – blei holdt utafor kampen. De skulle stå klar til innsats for å trygge overklassens makt, som støttetroppe ved en eventuell engelsk-amerikansk »frigjøring» av Albania. Frykten for folkerevolusjonens frammarsj førte til og med disse borgerlige »nasjonalistene» over i væpna samarbeid med de tyske fascistene, som i 1943 avløste

Maleri til minne om en ung kommunist som ofret livet da han ødela en av fascistenes tanks

italienerne som okkupasjonsmakt, Fronten gikk til væpna angrep på Frigjøringshæren, som i den siste fasen av krigen måtte utkjempe en seierrik tofrontskrig – den nasjonale frigjøringskrigen måtte kombineres med en borgerkrig.

De fascistiske okkupantene spilte på mange strenger i sin undertrykkelsesteknikk: Propagandistisk prøvde de systematisk å utnytte det lave opplysningsnivået, især blant bøndene. Italienerne framstilte i første omgang okkupasjonen som en personal-union mellom Albania og Italia, med like retter for begge parter. Albansk-talende områder i Jugoslavia og Hellas blei slått sammen med Albania, til et »Stor-Albania», og fascistene framstilte sitt herredømme som en garanti for denne foreninga av landsmenn. Villige forrædere gikk i tjeneste hos okkupantene, til dels folk med gammel prestisje og autoritet i landet. I frigjøringskampens åpningsfase prøvde quislingen Mustafa Kruja å isolere kommunistene fra folket, med å behandle ikke-kommunistiske nasjonalister med silkehansker, samtidig som det blei satt i gang klappjakt på kommunister. Tyskerne framstilte okkupasjonen i 1943 som ei frigjøring fra det italienske åket. Denne taktikken skulle sjølsagt bare utfylle den rå maktbruken mot folket. Flere omfattende væpna felt-tog blei satt i gang mot geriljabasene, basert på tallmessig og utstyrmessig overlegenhet. Terror mot sivilbefolkninga, nedbrenning av landsbyer osv. blei systematisk anvendt av fascistene under disse felt-toga.

SIKKERHETSLINJA I PARTIET UNDER KAMPEN.

Fascistenes mangfoldige virkemidler krevde en klok og allsidig ledelse av motstandskampen. Det sier seg sjøl at uten et nært forhold til massene ville seieren vært umulig. Denne massebasisen eksisterte ikke automatisk fra starten – den måtte vinnes gjennom tålmodig og traust arbeid, der grunnlaget for motstandskampen blei forklart, der partisanene gjennom sin praksis beviste at de sto på folkets side. Derfor blei forsyninger aldri rekvirert fra folket uten deres samtykke, uansett hvor kritisk situasjonen var for geriljastyrkene. Derfor blei overskuddet av frigjøringshærens kon-

fiskasjon fra quislinger distribuert til de fattige gjennom frigjøringsråda. Folket i de frigjorte områdene nøt godt av hospitaler og skoler som blei oppretta for å bekjempe sykdommer og den utbredte analfabetismen.

Den militante ånd som på denne måten kom til å gjennomstrømme det meste av folket, hadde sitt utspring i det kommunistiske partiet. Alt fra starten stilte kommunistene seg fremst i skuddlinja. De kom ikke med tomme oppfordringer til andre om å gå ut og sloss, men ba folket om å følge deres eksempel.

Dette eksemplet sprang ut av partiets linje for kampen. Partiets ledende rolle besto her som ellers først og fremst i å gi riktige ideer for kampen: Partiet tok til orde for den væpna kampens metode. Det gikk inn for prinsippet om geriljakamp og folkekrig, med landsbygda som baseområde og bygerilja som supplement. Det tok initiativ til en nasjonal enhetsfront av alle som ville bekjempe okkupantene. Det forsto at bøndene måtte og kunne vinnes for kampen, sjøl om de i første omgang var ideologisk konservative og tilbakeliggende. Partiet anvendte konsekvent prinsippet om å stole på egne krefter. Armeens utstyr og materiell var enten erobra fra fienden eller gaver fra folket. Den 29. november 1944 blei den siste utenlandske soldat jagd ut av Albania uten noen som helst deltaking fra allierte tropper. I så måte var den albanske frigjøringa enestående i Europa, sjøl om seieren ikke ble vunnet uavhengig av den sovjetiske Røde Armes framrykking mot Balkan. De øvrige allierte, England og USA, fikk ikke den samme posisjon i det albanske folket.

IMPERIALISTENE FORSØKER SEG.

Da landet nesten var frigjort, insisterte England på å komme med »hjelp». Partiet skjønte de politiske motiv som lå bak, men tillot likevel en felles albansk-britisk militærøvelse i sør. (Den kom forøvrig i stand etter at albanske styrker hadde hjulpet britene på land, ved å fjerne tyskerne som hindra landgangen.) Imidlertid viste det seg at dette bare var et springbrett for videre innblanding i albanske forhold: Britene krevde adgang til å landsette styrker også i nord, der de

kunne nå inn i hjertet av landet. — Generalstaben i Frigjøringshæren svarte at flere forsøk på hjelp ville bli ønska velkommen med kuler.

På denne måten fikk folket ved egne erfaringer lære den britiske politikken å kjenne. En liknende taktikk blei anvendt overfor den Nasjonale Fronten — som før den hadde avslørt seg for folket blei invitert til å delta i kampen sammen med frigjøringsstyrkene. Ved sin negative holdning til disse forslaga, blei Fronten diskreditert i folkets øyne allerede før den var avslørt som et redskap for de tyske okkupertene. Den Nasjonale Frontens samarbeid med britene og amerikanerne bidro ytterligere til å frata den støtte i folket.

FOLKETS DEMOKRATISKE DIKTATUR OPPRETTES.

Som resultat av utviklinga i kampen, og partiets klare forståelse og utnytting av denne utviklinga, vokste den sosiale revolusjonen ut av den nasjonale. Folkets nasjonale og sosiale fiender viste seg etterhvert i stor grad å være de samme: De utbytende klassene tapte ansikt gjennom sin kollaborasjon med utenlandske makter. De vestlige stormaktene avslørte seg, mens Sovjet-Unionen under Stalins ledelse sto fram som den viktigste støtte for folkets kamp. Kommunistpartiet og frigjøringsfronten hadde vunnet folkets tillit, og de nasjonale frigjøringsråda sto etter krigen som de eneste administrative organ på det lokale plan. Partiet hadde spørsmålet om statsmakta klart for seg: Det gjaldt ø hindre at borgerskapet og godseierne, hjulpet av utenlandske makter, tok fruktene av folkets kamp og innførte sitt diktatur igjen etter frigjøringa. Dette skjedde som kjent i mange av de land som frigjorde seg fra fascistene. Det albanske partiet hadde klart for seg marxismens kjernesannhet, at statsmakta aldri kan «deles» mellom klasser som står i uforsonlig motsetning til hverandre. Partiet var klarsynt nok til ikke en gang å gå inn i ei koalisjonsregjering med representanter for borgerskapet, slik kommunistene gjorde i de fleste andre europeiske land, som regel med lite heldig resultat — f.eks. i Hellas og Italia, der den indre og ytre reaksjon fikk tid på seg til å samle kreftene sine igjen.

Det betyr ikke at den nye folkemakta utelukkende var en frukt av krigen. I samsvar med partiets linje gjennom heile krigstida, blei landets styreform fastsatt gjennom frie, alminnelige valg. De fant sted i begynnelsen av 1946, og representanter for de gamle utbytterklassene deltok på like fot med den Demokratiske Front, som var det nye navnet på den Nasjonale Frigjøringsfronten. Fronten fikk 93 prosent av stemmene. Motstanderne av folkemakta fikk støtte til sitt propagandaarbeid av de britiske og amerikanske misjonene i landet. At resultatet ga et riktig bilde av folkemeninga, våger ikke engang Albanias fiender å bestride.

Et par momenter til forklaring av dette resultatet må nevnes: Gjennom heile krigen la partiet stor vekt på å føre si politiske linje ut til massene. I alle militære enheter var det lokalavdelinger av partiet, samt politiske kommisærer som tok del i ledelsen på like linje med de militære sjefene. Partisanene fikk grundig skolering i grunnlaget for kampen, fascismens vesen osv., slik at de overalt hvor de kom like mye kunne være agitatorer som soldater. Marxist-leninistisk litteratur var en viktig del av feltutstyret.

Men viktigst var det sjølsagt at ei ny og demokratisk statsmakt alt var vokst fram i kampen. Alle spor etter utbytternes administrative organ blei oppløst til fordel for de anti-fascistiske frigjøringsområda, og straks etter frigjøringa

blei en ny sentraladministrasjon bygd opp til erstatning for den gamle. En ny folkehær var oppretta. På den måten var folkets demokratiske diktatur, bygd på arbeiderklassen, bondemassene, og den folkelige intelligensia, alt et faktum før valga på konstituerende forsamling.

Det ga seg blant annet utslag i konfiskasjon av okkupasjonsmaktens og forædernes eiendom, avskaffelse av bøndernes gjeld til godseierne og en omfattende jordreform. Sammen med viktige sosiale reformer, 8-timersdagen f.eks., og effektive tiltak for å bygge opp landet, ga den nye statsmakta i løpet av det første året synlige bevis på sin folkelige karakter. Folket hadde alt makta før valget, det kjente sin styrke, og aktet ikke å gi fra seg de posisjonene det hadde vunnet under og etter krigen. Valget var først og fremst en bekreftelse på dette.

PROLETARIATETS DIKTATUR VOKSER FRAM.

I tilbakeliggende jordbruksland, med sterke føydale trekk, vokser den sosialistiske revolusjonen ut av den folke-demokratiske. Slik hadde også folkets demokratiske diktatur i Albania i seg kimen til det nye proletariske diktaturet. Arbeiderklassen tok mer og mer over den ledende rollen i landet, i allianse med den samvirkende bondestand som oppsto med kollektiviseringa, og den folkelige intelligensia. Dette diktaturet hviler på folkehæren som sitt viktigste indre og ytre vern, en hær som gjennom strid blei smidd om til en hær av en ny og demokratisk type. Styret er ytterst demokratisk bygd opp med allmenn stemmerett for alle over 18 år. Nominasjonsrett for valg til folkeforsamlinga har Arbeidets parti (det nye navnet på kommunistpartiet), Demokratiske Front, fagforeningene, ungdommens og kvinnenes masseorganisasjoner, samt allmannamøter av arbeidere, kollektivbønder og soldater. Det er alltid flere kandidater på disse møtene, der kandidatenes innsats og kvalifikasjoner blir diskutert i full åpenhet. Disse forsamlingene kan, i likhet med velgerne i en valgkrets, dessuten ta initiativ til å tilbakekalle representanter som man er misfornøyd med.

»Historia til Arbeidets Parti i Albania» gir en oppsummering av den situasjonen som det albanske folket nå sto ovenfor: »Den nye politiske makta som var etablert i Albania allerede før den nasjonale frigjøringskrigen var slutt, var fullstendig i hendene på de demokratiske revolusjonære kreftene med Kommunistpartiet som deres eneste leder. Denne makta besto ikke bare av et demokratisk diktatur av revolusjonære krefter, det var en makt som inneholdt i seg elementer av proletariats diktatur.

Med den historiske seieren i den nasjonale frigjøringskrigen blei revolusjonen gjennomført bare på det politiske området. De økonomiske og sosiale problemene i den demokratiske, anti-imperialistiske revolusjonen gjensto å løse (til) etter krigen.»

Oppbygginga av den sosialistiske økonomien

Før siste verdenskrig hørte Albania til den fattigste og mest tilbakestående del av Balkanhalvøya. Landet var et halv-føydalt jordbruksamfunn, der jorda ble drevet av underbetalte landarbeidere, fattigbønder og livegne som betalte opp til halvparten av produksjonen til landeierne.

Industrien var fullstendig dominert av utenlandske, særlig italienske monopoler. Produksjonen var liten og for det meste basert på råstoffer for eksport.

Leveforholdene var elendige, med sult og arbeidsløshet. Tilstandene i 1938, året for den fascistiske okkupasjonen, illustreres av følgende fakta: 80 prosent av folket var analfabeter. Malaria, tuberkulose, og syfilis herjet over alt. Levealderen var gjennomsnittlig på 38,3 år mot i dag på 67 år. Krigen gjorde ikke forholdene bedre. 7 prosent av folket døde, de materielle skadene var blant de

største i Europa. De fabrikkene som var ble ødelagt. Veger og bruer ble sprengt i stykker og en tredjepart av folket var husløse.

NASJONALISERING OG JORDREFORMER

Etter krigen satte frigjøringsfronten i gang demokratiske tiltak på den økonomiske sektor for å trygge folket og for å legge grunnlaget for en sosialistisk omdanning. Alle handelsavtaler med utlandet ble annullert, og staten tok over kontrollen med utenriks-handelen. All utenlandsk eiendom ble konfiskert, og bankene nasjonalisert.

For å skaffe penger til oppbygginga, ble krigsprofittørene ilagt harde skatter. Alle matvarelagre ble konfiskert og handelen satt under statlig kontroll for å hindre svartebørs og spekulasjon. Det ble danna forbrukerkooperasjoner med

statlig hjelp. Disse tiltakene førte til at albanerne greide gjenreisninga uten hjelp fra utlandet.

Overføringa av jord til bondene tok til under krigen i de frigjorte områdene. Under mottoet 'jorda til dem som bruker den' ble jorda delt ut av komiteer som de eiendomsløse bondene selv oppnevnte. Disse komiteene fordelte også konfiskerte matvarelagre, kontrollerte at all gjeld til føydalherrende ble annullert og private vanningsanlegg overført til bondenes felleseiendom.

Etter jordreformene ble det forbud mot utleie av jord, for å hindre framveksten av kulakker, en ny jordeierklasse. Disse første tiltakene etter frigjøringa var borgerlig-demokratiske reformer. Reformene ble ikke gjennomført av borgerskapet ledet av borgerlige partier, men grunnlagt på arbeiderklassen og bondene, ledet av kommunistpartiet.

FEMÅRSPLANENE

Omdanninga av Albania til et sosialistisk samfunn tok til med nasjonalisering av fabrikker og gruver. Mot slutten av 1947 var det ingen privat industri, og handel i større målestokk var enten statlig eller kooperativ.

Under ledelse av partiet ble det satt i gang en omfattende industrireisning. Det var nødvendig med en rask utvikling av industrien for å legge grunnlaget for sosialismen og for å framskynde arbeiderklassens vekst, den klassen som skulle lede den sosialistiske revolusjonen.

5-årsplanene som tok til i 1951, står sentralt i partiets politikk. Planene tjente til å samordne økonomien slik at sosialismen ble styrket og leveforholdene bedret, ved at både de nære og

langsiktige interessene til folket ble tatt vare på.

Et annet viktig trekk ved 5-årsplanene var at massene ble trukket med i planlegginga. Gjennom tusener av diskusjoner og møter blant arbeiderne på de enkelte fabrikker ble produksjonsmålene grundig vurdert og korrigert før planene endelig ble satt opp.

KOLLEKTIVISERINGA

Den demokratiske sida av 5-årsplanene kom særlig til å spille en stor rolle ved den sosialistiske omdanninga av landsbygda. Tida etter jordreformene med et jordbruk grunnlagt på sjølstendige bønder ved siden av en industri der arbeiderklassen eide produksjons-

redskapene i fellesskap, måtte bli en kort overgangsordning. Motsigelsen mellom by og land, faren for tilbakevending til kapitalismen kunne bare hindres ved en parallell utvikling, og ved at jorda gradvis ble overført til felles-eiendom.

Gjennom kampanjer ledet av partiet ble bøndene oppfordret til å slå seg sammen. Denne frivillige kollektiviseringa tok 20 år. Først ble mindre kooperasjoner dannet ut fra de opprinnelige landsbyer, og så ble disse etter hvert slått sammen til større og større enheter.

STATSBRUKENE

Statsbrukene tjente her som mønster for at stordrift og sosialistisk jordbruksproduksjon er mest lønnsomt. De ble opprettet på den konfiskerte eiendommen til utenlandske jordeiere, og ekspanderte ikke på bekostning av de nasjonale bøndene, men gjennom nydyrking. Statsbrukene er en høyere form for sosialistisk eiendom enn kollektivbrukene. Kollektivbrukene eies av de som driver jorda i fellesskap, og disse deler overskuddet. Men statsbrukene eies av hele det arbeidende folket og de som jobber der lønnes på linje med andre i den sosialistiske sektor.

UTKANTSTRØKA

Forholdet til utkantstrøka og fjellområdene er særlig interessant. I Albania går hjelpa fra byene til utkantene, fra lavlandet til fjellområdene – stikk motsatt vår egen avfolkningsstrøm. Det pågår stadig kampanjer for å få folk med høyere utdanning til å bosette seg i høylandet. Nye bedrifter blir lagt der folk bor og folk flytter ut fra tettstedene.

RASJONALISERING AV BYRÅKRATIET

Under revolusjoneringskampanjen og kampen mot byråkratismen er administrasjonen og kontorarbeiderne blitt redusert med 17 prosent. Fra 1966 har 15 000 kontorarbeidere blitt ført over i direkte produksjon rundt om i landet. Dette er helt i tråd med det marxist-leninistiske prinsippet for økonomien, om å gjøre den tjenesteytende sektor minst mulig. Utviklinga skiller seg også klart fra revisjonist- og kapitalistlanda, der tallet på folk som jobber i unødvendig varehandel, service, reklame og administrasjon stadig øker.

FRAMGANG TROSS BLOKADE FRA REVISJONISTENE

Hovedmotsetninga i økonomien har hele tida siden frigjøringa gått mellom på den ene sida svært framskredne politiske og økonomiske forhold, og på den andre sida mangel på moderne produksjonsutstyr og utdannet arbeidskraft.

Men albanerne har ikke bare måttet løse indre problemer. Ved hjelp av økonomisk utpressing søkte Tito å tvinge Albania med i »Stor-Jugoslavia». Krustsjov la fram planer om å gjøre landet til en »blomstrende frukthage», og mente med det at albanerne ensidig skulle dyrke appelsiner og bygge ut kysten til et slags Mallorca for russiske pamper.

Da albanerne nektet å bøye seg for Krustsjov-klikken og isteden fulgte Stalins råd og fortsatte industrialiseringa av landet, prøvde revisjonistene seg med økonomisk boikott. Blokaden kom svært ubeleilig. 1960 var et tørkeår og

avlingene hadde slått feil. Landet trengte sårt den hveten som de bare kunne få ved å gi etter for Sovjet.

Spørsmålet om selvstendighet ble lagt fram for folket og diskutert i alle fabrikk, skoler, kollektiv og statsbruk. Folket valgte etter mange diskusjoner å følge partiets uavhengige linje selv om det kostet hardere arbeid og livreima måtte spennes inn.

STOLE PÅ EGNE KREFTER

Boikotten førte til at albanerne i enda større grad fulgte prinsippet om å bygge sosialismen ved å stole på egne krefter, basere industrialiseringa på sjølforsyning og bygge opp landet med flid og sparsommelighet.

Sjøløst står ikke dette i motsetning til å motta hjelp fra brodernasjoner. Det albanske folk har en trofast forbunds-felle i Folkets Kina, som på ekte proletarisk, internasjonalt vis støtter oppbygginga av sosialismen. Hjelpen fra Kina styrker den uavhengige øko-

nomien, ved varebytte og kreditter som fremmer industrialisering og videreføring av landets egne råstoffer.

FRAMGANGEN

Bortsett fra den første tida etter blokaden har Albania hatt en jamn økende produksjonsvekst. Vekstraten i industrien er i dag større enn i noe land i Øst- og Vest-Europa og USA.

Framgangen har vært stor, fra et middelaldersk jordbrukssamfunn før frigjøringa der industrien bare utgjorde et par prosent av nasjonalproduktet. I dag har landet et moderne maskinelt jordbruk og industrien står for over halvparten av nasjonalproduktet. Men det er fortsatt mye igjen av den sosialistiske oppbygginga av landet. Albanerne sjøl legger ikke skjul på feil og mangler. De mener at vanskene kan overvinnes fordi de er på rett veg og fordi de har en økonomi som tjener folket og er ledet av et parti som bygger på marxismen-leninismen.

Leveforholda

ARBEIDSTID

Noe av det første regjeringen gjorde etter frigjøringa var å lovfeste 8 timers arbeidsdag. Under det forrige regimet var 13 til 16 timers dag vanlig både for bønder og arbeidere. Samtidig var arbeidsløsheten stor, ofte opp i 50 prosent. I dag er arbeidsløsheten avskaffet og loven slår fast at enhver albaner har rett til arbeid. Mer enn 20 prosent overtid er forbudt ved lov, og overtidsarbeid finner bare sted under særlige omstendigheter som f.eks. ved katastrofer, når en fabrikk er under oppbygging eller når maskiner skal hurtig repareres. Ikke under noen omstendighet kan det utskrives overtid uten arbeidernes godkjennelse. Tankegangen er slik: Hvis en mann har kapasitet til mer enn 20 prosent overtid er han mer til nytte om han lærer andre å jobbe lettere. Særlige regler gjelder for ungdom mellom 15 og 16 år. Disse jobber bare 6 timer, men har full lønn. 15 år er grensen for å ta seg jobb. Arbeidere under utdanning ved kvelds- eller korrespondanseskoler får fra 1 til 2 timer fri hver dag. De får dessuten helt fri for å lese til eksamen. Arbeidsuken er på 6 dager, eller: hver arbeider har rett til 36 timers uavbrutt fri hver uke, og til 14 dagers ferie hvert år. Denne tilbringes som regel ved de statlige rekreasjonsstedene ved kysten. Ferien forlenges med opptil 36 dager for folk med spesielt hardt arbeid. Skiftordning, etter tre-skifts-prinsippet, finnes også i Albania. Dagskiftet er på de vanlige 8 timer, mens nattskiftet er på 7 timer. Særordninger for folk som av fysiske grunner ikke kan delta for fullt i produksjonen er det utallige av. Av disse kan nevnes at gravide kvinner får fra 12 til 15 uker fri i forbindelse med fødselen. Dessuten har de minst 1/2 time fri hver 3. time for å gi barnet bryst når de er tilbake i arbeid.

LØNSSYSTEM

Lønssystemet går etter det sosialistiske prinsippet om «arbeid etter evne, lønn etter ytelse». Differansen i lønn blir stipulert etter hvor hardt arbeidet er, hvor ansvarsfullt etc. Likevel vil albanerne at materielle insentiver skal være minst mulig, i den forstand at det ikke skal lønne seg å «klatre». De hadde for noen år siden en kampanje for å jevne ut lønnsforskjellene. Den begynte med en nedskjæring av ministrenes inntekt, så andre politiske kadres, deretter tekniske kadres etc. De vil stadig prøve på en videre utjamning. På denne måten prøver de å hindre at en ny klasse av byråkrater, som ikke har felles interesser med resten av folket, skal gro fram. Kravet om at intellektuelle skal jobbe minst en måned i produksjonen hvert år støtter opp om denne tendensen til å avskaffe klasseskiller og privilegier. I enkelte fabrikker går ingeniører og ledere foran ved å binde seg til 100 dager i året eller 4 timer daglig.

LØNN OG KJØPEKRAFT

Lønnsforskjeller eksisterer som sagt. De varierer fra sted til sted. Av de stedene vi besøkte var den høyeste gjennomsnitts-

lønna ved et kraftverk under oppbygging – 700 lek pr. måned. Den laveste var ved et kollektivbruk – 450 lek. Der må man huske at kollektivbøndene har en egen jordlapp som dyrkes til husholdningsbruk. Lønna varierer også fra yrke til yrke. Vanligst gjennomsnittslønn for en arbeider er 600 lek. Ingeniører og ledeses lønn lå på 800 til 900 lek. På kraftverket under oppbygging hadde de også akkordarbeid for et par kategorier arbeidere. De kunne gjøre opptil 1500 til 2000 lek i måneden, som er maksimal lønn i Albania. Siden alt ligger til rette for at både mann og hustru kan delta i produksjonen (kvinnelig arbeidskraft utgjør nesten 50 prosent) kan man anta at en albansk familie har en gjennomsnittsinntekt på ca. 1200 lek, som er 600 Nkr. (1 lek – 50 øre). Dette er netto. De betaler ikke skatt, og trygdene går direkte av statskassa. Kjøpekrafta er også en helt annen enn her i landet og albanerne har en meget sosial prispolitikk. Etter som produksjonen stiger synker prisene. Det var en stor prisregulering i 1967. Da falt prisene med ca. 15 prosent. Særlig store fall var det for klær og skotøy – 22 prosent. En ny prisreduksjon fant sted høsten 1969, samtidig med at det i Norge var vedtatt å innføre momsen. Så vidt vi kunne se koster vanlige forbruksvarer ca. 1/4 av det de gjør i Norge. Men dette varierer fra ting til ting. De legger stor vekt på at mat og boliger skal være billigst mulig. Boliger koster mindre enn 5 prosent av inntekten – 2 værelser 20/30 lek, 3 værelser 30/40 lek, 4 værelser 50 lek. Luksusvarer mangler stort sett, mens kollektive goder som barnehager, teater, kino, kulturhus og helsestasjoner er utbredt over hele landet. TV er også et kollektivt gode i Albania. Det har sin naturlige plass i kulturhusene, som et sentrum for diskusjon. I 1971 regner de med å ha spredd TV til hver landsby. Det er på den tiden hele landet skal være elektrifisert.

Nytt bolighus i Korca

HELSEVESEN

På det medisinske området kommer kontrasten til fortida kanskje sterkest fram. Halvparten av befolkninga hadde malaria i 1938. Særlig var sumpdistriktene hardt rammet. Malaria er i dag omtrent helt utryddet (18 tilfeller i 1965), likeså tuberkulose og syfilis. Barnedødeligheten i Tirana var på den tida oppe i 161 pr. 1000. Det fantes nesten ikke helsepersonell. De som var, holdt til i tettstedene og hjalp stort sett overklassen. Når 90 prosent bodde i landdistriktene kan man tenke seg hvilken hjelp de fikk. Mange fjellandsbyer hadde ikke engang sett en lege. Kong Zogu hadde ikke noe eget helseministerium, og midlene som ble brukt til helsesektoren var nøyaktig like store som kongens egen apanasje. Landet hadde i 1938 10 hospitaler med 805 senger hvorav 15 i Tirana var satt av til fødende. Det hadde 102 leger, 136 sykepleiersker, 32 jordmødre etc. Nesten alle kvinner fødte i hjemmet, uten noen form for kyndig hjelp. I dag er bildet et helt annet. Mottoet »det er en ære å være en god folkets tjener» henger overalt i de medisinske sentra. Fra å ha en lege pr. 8 500 innbyggere hadde de i slutten av 1965 en pr. 1 800 og vil i 1970 ha en pr. 1 200 innbyggere. Det er nå ca. 4000 sykepleiersker i landet, 800 jordmødre (en for hver 3.-4. landsby). Alle kommende mødre blir nøye kontrollert og i byene føder alle på sykehus. I landdistriktene har de fleste medisinsk hjelp til fødselen. Over hele landet er det et nett av medisinske institusjoner, fra ambulanser (en klinikk på hjul med en lege og et par sykesøstre) til store sentrale sykehus.

Det var ikke bare ren materiell tilbakeliggenhet den albanske medisin måtte kjempe imot. Den tidligere manglende hjelpen førte til at overtro var utbredt i mange deler av landet. Legene måtte konkurrere med lokale hekse-doktorer og pastorer som fant årsak til sykdom og elendighet i folks syndige liv eller i stråler fra »det onde øye». Etterhvert er disse ideene blitt drevet tilbake. Befolkningen fikk nokså håndfaste bevis på hva som hjalp mest – medisin eller religiøse besvergelses. Ungdommen har særlig ivret for at man skulle få tillit til legene. Som barn ble de ofte selv behandlet, fordi barn ble prioritert først, og gitt fri legehjelp. Etter 1963 er all medisinsk hjelp, inkludert tannpleie, blitt gratis for alle.

I en virkelig folkemedisin nytter det ikke bare å behandle »tilfeller». Malaria blir ikke utryddet hvor gode medisiner man enn kan gi de syke. Det forebyggende arbeidet er en like viktig del av forbedringen av helsetilstanden. I Albania er det gjort enormt arbeid med drenering av sumper og uttørking av myrer for å hindre malariamyggen i å vokse opp. Likeså satser man mye på store renslighetskampanjer over hele landet. På arbeidsplasser er det strenge sikkerhetsmessige tiltak og fagforeningen har komiteer som skal se at disse blir overholdt. Arbeidere er under legek kontroll og særlig nøye er dette for folk i hardt arbeid, som f. eks. i gruver.

Trygdeordninger av alle slag er og meget gode. Folk skal ikke slite seg helseløse. De skal ha tid og overskudd til politiske og kulturelle aktiviteter. Den vanlige pensjonsalderen er 60 år for menn og 55 år for kvinner. Hvis menn da har vært 25 år i arbeid, kvinner 20 år, får de 85 prosent av siste månedslønn i pensjon. Dette reguleres nedover til 70 prosent. Arbeidets hardhet inndeles i tre grader. For de i tyngst arbeid er alderen for pensjon 50 år (45 for kvinner) og mellomgruppen er 55-50 år. Invaliditet deles også inn i tre kategorier. Skyldes den arbeidsulykke får de 95 prosent av lønna. Hvis folk av forskjellige grunner blir flyttet over til lettere arbeid (på grunn av helse eller andre årsaker) skal de ha kompensasjon for lønnsforskjellen.

Disse spredte fakta skulle kunne vise at Albania er blitt en stat for det arbeidende folket både velferdsmessig og politisk. Ingen herskende klasse sitter på toppen og tar fruktene av folkets arbeid. Ingen hindrer heller det albanske folket i å føre en politikk som er i samsvar med deres interesser. Selv borgerskapets mest reaksjonære øyne kan ikke lukkes for den framgang som har funnet sted. Ukebladet »Hjemmet» (nr. 34, 1969) skriver i en artikkel som ellers er full av hets: »Storstedelen av befolkningen har aldri hatt det så godt materielt sett. Dette må utvilsomt Hoxha-regimet ha æren for.» Det albanske folket lever ikke i overflod. Men om proletariatets demokratiske diktatur styrkes, vil sikkerheten og den jevne materielle framgangen fortsette.

Kampen mot ytre fiender

Under sosialismen eksisterer det fortsatt klasser og klassekamp, lenge etter at borgerskapet er styrta. Imperialistene prøver fortsatt av alle krefter å gjenvinne sine tidligere posisjoner. Den moderne revisjonismen er resultatet av voldsomme klassekamper mellom sosialismen og det imperialistiske borgerskapet.

Også under sosialismen er det den politiske makt som er avgjørende for utviklinga av klassekampen. Mao Tsetung oppsummerer erfaringene til hele verdens folk i kampen mot imperialismen og reaksjon på denne måten: **»Representanter for borgerskapet som har sneket seg inn i partiet, regjeringa, hæren og ulike områder av kulturen, er en flokk kontra-revolusjonære revisjonister. Når forholda er blitt modne, vil de erobre den politiske makta og forvandle proletariatets diktatur til et borgerskapets diktatur.»**

Erfaringene til det albanske folket viser også at revisjonismen er en form for borgerlig ideologi som truer enheten i arbeiderklassen, og må bekjempes på like linje med USA-imperialismen. Både gjennom plassering av agenter i statsapparatet og gjennom direkte væpna inngrep prøver de moderne revisjonistene, på samme måte som imperialistene, å styrte den politiske makta til folket – i ett og alt avslører

revisjonistene seg som handlangere for imperialismen. Lenin fordømte revisjonistene for deres **»sosialisme i ord», men »imperialisme i gjerninger»**. I dag er USA-imperialismen og den sovjetiske revisjonistiske sosial-imperialismen hovedfienden for hele verdens folk.

I det følgende skal vi se på Albanias ytre fiender, og de trusler landet har vært og fortsatt er utsatt for.

TITO-KLIKKENS OVERGREP MOT FOLKETS ALBANIA

Under frigjøringskampen mot den tyske fascismen kjempa det jugoslaviske og albanske folket skulder ved skulder. Men de sjåvinistiske Tito-revisjonistene prøvde allerede nå å legge forholda til rette for sine skumle drømmer om et **»Stor-Jugoslavia»**.

På denne måten fulgte Tito-klikken opp politikken til alle tidligere makthavere i Jugoslavia som alltid har gått i mot det albanske folkets kamp for frihet og uavhengighet.

Til og med i sentralkomiteen i Albanias kommunistiske parti hadde Tito-klikken plassert sine agenter som bevisst prøvde å svekke tilliten til partiets ledende rolle i frigjøringskampen, ved å hevde at det mangla skolerte kadre: Derfor måtte kampen i Albania ledes etter instruks fra de

*Væpna kollektivbønder
på grensa
mot Jugoslavia*

jugoslaviske kommunistene. Disse agentene til Tito-klikken innafor sentralkomiteen i AKP klarte til og med å presse igjennom vedtak om at den albanske frigjøringskampen var en integrert del av kampen i hele Jugoslavia. Videre fikk de også vedtatt anti-marxistiske teser om at klassekampen var i ferd med å dø ut, og at borgerskapet ikke måtte styrtes, men kunne reformeres. På et tidspunkt foreslo også Tito-klikken full sammenslåing av de to lands frigjøringsarmeer under jugoslavisk toppleing. Men dette blei bestemt avvist.

Etter at den sosialistiske oppbygginga av landet tok til under leiing av Arbeidets Parti (tidl. Alb. komm. parti) og kamerat Enver Hoxha, blei Tito-klikkens framferd kraftig kritisert, og de tidligere revisjonistiske og partifiendtlige vedtaka blei omgjort. Dette fikk Tito-klikken til febrilsk å foreslå at en «vennskapsavtale» mellom Jugoslavia og Albania skulle underteknes straks. Under Enver Hoxhas besøk i Moskva i juli 1947, blei det slutta avtale med Sovjetunionen om kreditter til jordbruket og industrien i Albania. Den jugoslaviske regjeringa ba om at alle eksemplarer av avtalen skulle bli utlevert til den.

Våren 1948 prøvde Jugoslavia å skape krigspsykose i Albania ved å spre falske rykter om at de greske fascistene planla et øyeblikkelig angrep på landet. Derfor måtte den jugoslaviske hæren få rykke inn i Korca-området i sør-øst Albania for bedre å kunne «forsvare» landet. Dette var et tydelig opplegg til statskupp mot marxist-leninistene i Albania. Samtidig holdt forræderen Koci Xoxe, som da var innenriksminister, hemmelige kontakter med jugoslaverne, og lot dessuten Enver Hoxha og de andre lederne av AAP under oppsikt. Tito foreslo nå direkte at Jugoslavia og Albania skulle slås sammen til ett land. Kampen mot de skjulte forræderne i AAP blei imidlertid nå tatt opp for fullt, og partiet rensa seg for disse kontra-revolusjonære revisjonistiske agentene. Mot slutten av april samme året kritiserte også Sovjetunionen Jugoslavia for dets politikk overfor Albania. Men Tito-klikkens overgrep mot det albanske folket blei ikke stansa av dette. Fra 1948 og fram til i dag har det funnet sted mange væpna episoder langs den albansk-jugoslaviske grensa.

Jugoslavia har gjentatte ganger sendt væpna patruljer inn på albansk område og overfalt landsbyer og bondegårder.

I 1952 skreiv Tito under den såkalte Balkanpakten – en «forsvarsallianse» mellom Jugoslavia og Nato-landa Hellas og Tyrkia – og samarbeider såleis direkte med USA-imperialismen.

Stadig vekk oppmuntrer Tito til kontra-revolusjonært kupp i Albania. Jugoslaviske våpenlagre er blitt funnet i albanske kirker og bidro til at disse blei stengt i midten av 60-åra. Lik villmenn har de jugoslaviske revisjonistene fart fram mot det albanske folket på en stadig mer bestialsk måte. Den brutale undertrykkinga av den albanske folkegruppa på over 1 million som bor i Jugoslavia viser dette klart. Disse albanerne hindres, på samme vis som under det tyrkiske føydalherredømmet, i å utvikle sin egen nasjonale egenart, sitt språk og sin kultur, – og utsettes for en voldsom terror fra Tito-revisjonistenes side. Albanerne hindres i å skaffe seg høgre utdanning; etter offisielle jugoslaviske kilder er over 40 prosent av den albanske minoriteten analfabeter.

Såleis tvinges befolkninga til å skaffe seg dårlig betalt ikke-faglig arbeid i de nordlige delstatene eller i Vest-Tyskland og Sverige. Dette betyr ikke at de områdene albanerne bor i er fattige på naturrikdommer. Herfra henter nemlig Tito-regimet store mengder av viktige mineraler som bly, magnesium, sølv osv. Men p.g.a. den kolonialistiske utbyttinga kommer disse rikdommene ikke den lokale befolkninga til gode. Det er den sjåvinistiske politikken til makthaverne i Beograd som holder den albanske befolkninga nede i undertrykking og fattigdom.

Albanerne har ikke rett til å inneha offentlige tillitsverv. Det føres kartotek over folk som kjøper bøker trykt på albansk i Jugoslavia. Det hemmelige jugoslaviske politi har drevet systematisk utrydding av marxist-leninister og andre som mistenkes for å sympatisere med folkeregjeringa i Albania. I 1966 måtte til og med det offisielle jugoslaviske telegrambyrået Tanjug melde at det var foregått «visse nasjonalistiske avvik» i toppleinga i Sikkerhetspolitiet, og at flere ledende partifolk var blitt ekskludert fra partiet. På

denne måten prøvde Tito-klikken å gjøre de systematiske provokasjonene overfor det albanske folket om til uheldige utslag av enkeltindividens framferd. Men historia har seinere vist at myrderiene av albanere har fortsatt, og både høsten 1968 og 1969 kunne de store telegrambyråene igjen fortelle om massakrer utført av jugoslavisk politi, etter at albanerne på årsdagen for frigjøringa hadde deltatt i masseopptog og viftet med albanske flagg.

*Den albanske arbeiderklassens framgang –
en torn i øyet på imperialismen*

SOVJETUNIONEN

Tito-revisjonistenes voldshandlinger mot Albania er ikke tilfeldigheter, men en nødvendig følge av opprettinga av et borgerlig klassesdiktatur i Jugoslavia.

På samme måte fulgte de sovjetiske overgrep mot det albanske folket, etter at den første sosialistiske staten i verden var blitt forvandla til en diktaturstat av en ny fascistisk og sosial-imperialistisk type.

Først etter Stalins død, da den moderne revisjonismen blei framherskende, gikk den nye herskerklikken i Kreml over til å betrakte Albania som et lydrike, og forrådte fullstendig den proletariske internasjonalsismen som alltid hadde vært den politiske linja til den sosialistiske sovjetstaten.

Alt fra starten av det albanske folkets frigjøringskrig mot den imperialistiske tyske fascismen, ytte Sovjetunionen, under leiing av Stalin, broderlig hjelp til Albania. Under gjenoppbygginga av landet etter krigen mottok landet også hjelp fra Sovjet. Albania kunne hele tida under striden med Jugoslavia rekne med Sovjetunionens faste støtte. Men allerede fra 1954 forsøkte Khrustsjov å presse Albania til å

»normalisere» sambandet med Jugoslavia. Albania var villig til å gjenoppta de diplomatiske sambanda med Jugoslavia, men samband partia imellom kunne ikke komme på tale, da det jugoslaviske partiet hadde renska ut sine marxist-leninistiske elementer, og hadde utvikla seg til et instrument for det borgerlige diktaturet i Jugoslavia. Khrustsjov-klikken tok imidlertid ikke hensyn til dette, og »rehabiliterte» Tito i 1955.

AAP har hele tida sammen med Kinas Kommunistiske Parti stått i første rekke i kampen mot revisjonisme og reformisme, og for forsvar av de marxist-leninistiske prinsippene. Dette førte til Khrustsjovs harde angrep på AAP og dets ledere i 1960 og seinere. Khrustsjov gikk til og med så langt som åpent å oppfordre folket i Albania til å styrte Enver Hoxha.

I 1960–61 trakk Sovjet og de andre revisjonistlandene tilbake alle sine teknikere og brøt det diplomatiske sambandet med landet. Samtidig blei albanske studenter sparka ut fra høgere læreanstalter i revisjonistlandene og tvunget til å reise heim. I 1961 trakk Khrustsjov tilbake de sovjetiske flåteenhetene som hadde vært stasjonert i Durres. Den albanske regjeringa hadde sjøl bedt om at disse flåteavdelingene skulle stasjoneres der som et tillegg til forsvaret av landet i tilfelle av imperialistisk angrep. Samtidig som flåteenhetene blei trukket tilbake, tok russerne med seg ubåter som var kjøpt og betalt av albanerne. Folket i Albania veit derfor av egen erfaring hvilken stor fare den moderne revisjonismen er for oppbygginga av sosialismen. Kampen mot revisjonistenes anti-leninistiske ideer og for forsvar av sosialismen er en kamp det albanske folket daglig innser nødvendigheten av.

HELLAS

Samtidig forstår albanerne under leiing av AAP og Enver Hoxha til fulle at kampen mot den moderne revisjonismen er en del av kampen mot USA-imperialismen og dens lakeier. Det albanske folket lar seg heller ikke knekke av denne fienden av verdens folk, like så lite som av den sovjetiske sosial-imperialismen. De ulike greske regjeringene av mer eller mindre fascistisk karakter har helt fra 1940 gjort krav på den sørlige delen av Albania. Under motstandskrigen mot Nazi-Tyskland var det imidlertid godt samband mellom den albanske folkehæren og den greske frigjøringsarmeen Elas, leda av Hellas Kommunistiske Parti. Det var først etter at de tidligere fascistiske ledere vendte tilbake til Hellas i 1944, under britisk beskyttelse, at hetsen mot Albania starta på ny. Mot slutten av 40-tallet gjorde også de greske fascistene, støtta av den engelske imperialismen, åpne invasjonforsøk i disse områdene. Da hadde England og USA-imperialismen gjennom sitt redskap, den greske kongen og det fascistiske storborgerskapet, knust frihetskampen til det greske folket.

Under borgerkrigen i Hellas ytte Albania proletær internasjonalsistisk hjelp til sine klassebrødre i landet. Etter at borgerkrigen var slutt, åpna Albania grensene for titusener av flyktninger fra det monarko-fascistiske styret i Hellas.

Dette sto i skarp kontrast til Tito-klikkens holdning til de progressive i den greske borgerkrigen. Greske geriljasoldater som søkte tilflukt langs den gresk-jugoslaviske grensa, blei ofte internert av Tito-klikken og satt i fangeleire.

Også på 50-tallet fant det sted mange episoder på grensa mot landet, satt i scene av den greske regjeringa. Etter junta-kuppet i april 1967 går hetsen mot Albania videre. Oberstene prøver å sette den greske minoriteten som bor i visse

Hele folket tar del i forsvaret av landet

grensestrøk opp mot folkeregjeringa. Denne politikken har imidlertid ikke båret frukter.

FORHOLDET TIL USA OG ENGLAND

Verken USA eller England har noensinne anerkjent folkekrafta i Albania. USA-imperialismen støtter aktivt opp om ulik undergravingsvirksomhet, albanske eksilgrupper osv. England spilte, særlig på 40-tallet, rollen som den åpent imperialistiske agressor. Seint på høsten 1944 ville England sette i land tropper i Durres for å «hjelpе albanerne med frigjøringa av landet». Albanerne hadde imidlertid sett hva som hendte da britene gikk i land for å «hjelpе» grekerne. (Den greske heimefronten blei angrepet og bekjempa, mens engelskmennene satte inn ei regjering som besto av tyskerkollaboratører.)

Med de greske hendingene i friskt minne svarte albanerne at hvis engelskmennene gikk i land i Durres, ville de bli beskytt av folkehæren. Engelskmennene måtte dra med uforretta sak.

Britene ville imidlertid ikke forsone seg med dette nederlaget. De opptrådte sterkt provoserende, særlig ved å sende flåteenheter inn i albansk territorialfarvann i og omkring Korfu-stredet. De engelske krigsskipene løsna ofte skudd mot den albanske kysten. Sommeren 1946 gikk en engelsk destroyer inn i et minefelt, lagt ut av tyskerne under krigen, like ved den albanske kysten. Destroyeren gikk ned med stort tap av menneskeliv. Dette tjente som påskudd for ei engelsk flåteavdeling til å gå inn på havna i Saranda (Albanias sørligste by), og bombardere byen.

I 1949 rykka en såkalt «albansk frihetshær», sammensatt av gamle tyskerkollaboratører, fascister, reaksjonære og til og

med sosialdemokrater, utstyrt av amerikanerne og støtta av Hellas, inn i Sør-Albania fra gresk område. Den sovjetiske etterretningstjenesten hadde imidlertid fått greie på dette, og ga beskjed til folkeregjeringa i Albania. Denne kunne dermed ta forholdsregler, og «frihetshæren» blei uskadeliggjort straks den satte foten på albansk jord.

CIA har helt siden krigen prøvd å infiltrere ved å drive spionasjevirksomhet i Albania, og et stort antall spioner har blitt uskadeliggjort.

FORSVARET AV LANDET OG DEN PROLETARISKE INTERNASJONALISMEN

Det har altså blitt mer og mer tydelig at også i forholdet til Albania følger USA- og Sovjet-imperialistene politikken om å dele verden mellom seg. De samarbeider nå om å styrte folkets makt i Albania slik de gjør overalt ellers i verden. Den albanske politikken går derfor ut på å forsvare seg mot enhver fiende som kan tenkes å angripe landet. Helt inntil imperialismen er fullstendig tilintetgjort, vil det være mulighet for at landet kan bli angrepet og folkemakta forsøkt styrta.

Det beste forsvaret mot disse tilsynelatende så mektige fiendene er fortsatt bygging av sosialismen, og mobilisering av hele folket til kamp mot revisjonismen og imperialismen under partiets enhetlige leiing.

I denne kampen har Albania en mektig forbundsfelle i det store kinesiske folket som marsjerer fram under marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenknings røde banner. Den støtta det albanske folket får fra Folkerepublikken Kina er en kraftig påminnelse til alle verdens reaksjonære om at de ikke lenger kan ture fram som de vil med sine herjinger:

»Alle reaksjonære er papirtigrer. I sin framtoning er de reaksjonære fryktinngytende, men i virkeligheten er de ikke så mektige. Sett over lang sikt er det ikke de reaksjonære, men folket som er virkelig makttfulle.»

Mao Tsetung.

Forholdet mellom Kina og Albania har alltid vært det beste. Da folkerepublikken Kina blei proklamert av Mao Tsetung den 1. oktober 1949, blei landet straks anerkjent av Albania. Etter at revisjonistlanda trakk tilbake alle sine teknikere i 1960-61, ytte Kina med en gang stor hjelp til Albania, slik at det så fort som mulig skulle komme over de midlertidige vanskene. Kina forsvarte også Arbeidets Parti i Albania mot de angrepene det blei utsatt for av den moderne revisjonismen. Seinere har Kina på broderlig internasjonalt vis gitt hjelp til utbygginga av industrien og jordbruket i Albania, og ytt rentefrie lån i konvertibel valuta, uten noen betingelser for hva de skulle brukes til.

Albania yter også på si side støtte til nasjonale og sosiale frigjøringsrørslar i ulike deler av verden, både i de internasjonale organer landet er med i, og i praksis med pengestøtte o.l. FNL og DRV har hele tida hatt et meget godt forhold til landet, og mottatt stor støtte i sin kamp mot den amerikanske imperialismen. På denne måten understrekes solidariteten mellom alle verdens folk i deres kamp mot imperialismen.

Folkerepublikken Kina har gitt viktige og moderne forsvarsvåpen til Albania, blant annet jagerfly og raketter. Det

blir imidlertid understreka både i Kina og Albania at kjernen i ethvert effektivt forsvar er mennesket, våpna spiller ei sekundær rolle. Både i Kina og i Albania har massene innsett at det mest effektive forsvaret mot utenlandske angripere er et politisk bevisst folk med våpen, under leiing av det kommunistiske marxist-leninistiske partiet.

I Albania blir det kraftig understreka at forsvaret av landet er arbeiderklassens og massenes sak, ikke ei sak som skal overlates til profesjonelle »supermenn» av typen »Green Berets» eller »Black Berets» (sovjetisk marineinfanteri). Foruten en regulær, stående hær med alminnelig verneplikt, er det ved alle bedrifter organisert avdelinger av folkemilitsen, og våpna oppbevares i bedriften eller i umiddelbar nærhet, slik at det ikke er vanskelig å få tak i dem i tilfelle av overraskende angrep.

Prinsippet i folkeforsvaret i Albania symboliseres i hakka og geværet. Hakka er symbolet på det produktive og byggende arbeidet som utføres av massene, mens geværet symboliserer viljen til å forsvare arbeiderklassens landevinninger.

Under dette symbolet har det albanske folket slått tilbake angrep mot landet fra indre og ytre fiender helt siden seieren i frigjøringskampen, da oppbygginga av sosialismen kunne ta til. Under dette symbolet veit folket i Albania at de også vil måtte forsvare seg i framtida.

BEKJEMP USA-IMPERIALISMEN!

BEKJEMP DEN SOVJETISKE SOSIALIMPERIALISMEN!

LENGE LEVE DET ALBANSKE FOLKET!

Om revisjonismen

Referat fra et diskusjonsmøte med en representant fra sentralkomiteen i Arbeidets Parti i Albania.

Lenin har sagt at: »Opportunismen blir tydelig hver gang det dukker opp nye problemer.» Opportunister og revisjonister har da lett for, som regel på grunn av manglende klassestandpunkt, å trekke feilaktige konklusjoner og å »endre marxismen, å tilpasse den til de endrede forholda». Den 2. internasjonale ble revisjonistisk da den fredelige utviklinga av kapitalismen opphørte, og imperialismen kom for alvor. Revisjonistene tolka dette som at motsigelsene nå i hovedsak gikk mellom nasjoner og ikke mellom klasser innen nasjonene, og de gikk derfor inn for nasjonal enhet med borgerskapet.

Den moderne revisjonismen oppsto etter den 2. verdenskrig. Da oppsto det fundamentalt nye situasjoner. Det var utviklet atomvåpen. En del folk mente at en måtte endre holdning til krigen og også gå imot revolusjonær forsvarskrig, d.v.s. blindt underkaste seg kapitalismens åk. Videre fikk en utviklinga av en statlig monopolkapital. Revisjonistene så på dette som en motvekt til den private kapitalismen og gikk aktivt inn for å styrke denne utviklinga. De glemte fullstendig statens klassekarakter, og ville utvikle samfunnet skritt for

skritt over mot sosialismen ved å styrke statskontrollen. Når en kjemper mot slike teorier, er det viktig å huske på at det ikke bare er tilfeldige tankeeksperimenter hos enkeltpersoner. De springer ut fra reelle, eksisterende forhold, og er feilaktige, opportunistiske tolkninger av disse.

Den lange fredelige perioden Europa opplevde etter den 2. verdenskrig bidro også til revisjonismens utvikling. Sammen med den økonomiske høykonjunkturen bidro dette til at klassekonflikten ikke kom så tydelig fram. Vi fikk en sterk borgerlig-demokratisk strømning som ga grobunn for teoriene om at staten ikke lenger hadde klassekarakter, men tjente hele folkets interesser. Videre ble den gamle direkte kolonialismen erstattet med nykolonialisme hvor koloniene formelt var frie, men reelt var kolonier. Denne formelle frigjøringa av koloniene førte med seg teorier om at fredelig frigjøring fra imperialismen var mulig. Kommunismens seier over fascismen under krigen gjorde at mange så med sympati på kommunistpartiene, og partiene fikk stort tilslag av mennesker som ikke alle var virkelige kommunister. Dette fenomenet, »Stalingrad-kommunismen», bekrefter den sann-

het at når den revolusjonære rørsle er i framgang, vil mange forskjellige opportuniste henge seg på. Dette bidro selvsagt sterkt til at reformismen og revisjonismen fikk så gode vekstmuligheter innafor partiene.

REVISJONISMEN I SOVJET-UNIONEN

Etter krigen sto Sovjet-Unionen overfor et sterkt økonomisk og militært press fra den kapitalistiske verden. USA hadde for eksempel monopol på atomkrigen, og mange mente at en burde helt kapitulere for dette presset. Ved siden av disse spesielle forholda har en de generelle forhold som skaper mulighet for revisjonismen. Det er restene av det kapitalistiske samfunnet som fortsatt eksisterer under sosialismen. Restene av den gamle herskerklassen er direkte fiender av sosialismen. Videre har en en småborgerlig ideologisk innflytelse som dels henger igjen fra tidligere tider og dels er påvirkninger fra det kapitalistiske utland.

Men disse faktorene vil ikke nødvendigvis føre til at revisjonismen vinner fram. I Kina og i Albania hadde en og har en de samme kildene til revisjonisme, men likevel har den ikke kommet til makta der, men blitt effektivt bekjempa. De objektive forholda skaper bare muligheten for revisjonismen. Hvorvidt revisjonismen vil seire eller lide nederlag er avhengig av de subjektive forholda.

Under Stalin-tida var SUKP's linje i hovedsak riktig. Men revisjonismen i Sovjet-Unionen oppsto ikke dagen etter Stalins død. Det faktum at revisjonistene hadde utvikla seg til å bli så sterke at de kunne overta statsapparatet, må bety at Stalins politikk har hatt feil som skulle vise seg å bli skjebnesvangre. En undersøkelse og oppsummering av disse feila viser at de stort sett skriver seg på mangel av historisk erfaring. Det en ikke klarte var å trekke massene tilstrekkelig inn i klassekampen på det ideologiske området. I kampene mot kulakker og trotskister ble massene lite engasjert, kampene ble utkjempa gjennom rettsapparatet. Dermed mobiliserte en ikke massene til å være på vakt mot skadelige tendenser, og derfor kunne disse utvikle seg lettere enn ellers blant partifunksjonærer og parti- og statsadministrasjonen, at faren for revisjonismen lå. En var

klar over den ytre faren, fra eksilgrupper, trotskister og spioner og agenter. En var klar over faren fra antiparti-gruppene. Disse ble effektivt knust. Men en var ikke klar over faren for fredelig degenerering til kapitalismen. I dag har vi disse erfaringene. Som Mao Tsetung seier: »Vi må gjøre en dårlig ting til en god ting.» Disse erfaringene fra Sovjet-unionen gjør at kineserne og albanerne nå setter inn store framstøt for å bekjempe revisjonismen innen parti- og statsbyråkratene.

I Sovjet-Unionen hadde en overvurdert de økonomiske kampene på bekostning av de ideologiske. Dette kom delvis av den viktige og avgjørende betydning denne oppbygginga hadde, slik at landet ble i stand til å motstå det sterke presset utenfra. Erfaringene fra denne økonomiske oppbygginga har hatt stor internasjonal betydning. En hadde svære massebevegelser på det økonomiske området, mens seire manglet på det ideologiske området. Videre sørget en ikke nok for å utjamne skille mellom teori og praksis i opplæringa og i arbeidet. Dette førte til at de teoretisk skolerte kadre kom på avstand fra arbeidet og dermed fra grunnplanet. Arbeiderne ble dårlig i stand til å kontrollere kadrenes atferd ideologisk. Dette skulle vise seg å ha alvorlige skadevirkninger.

REVISJONISMEN, BORGERSKAPETS VÅPEN MOT DEN KOMMUNISTISKE BEVEGELSEN

Revisjonisme er et våpen for borgerskapet til å undergrave den kommunistiske bevegelsen innenfra. Lenin har understreket at borgerskapet trenger to funksjoner for å holde sitt grep over arbeiderklassen: 1) Presten og 2) Bøddelen. Den første rollen blir spilt av revisjonistene, f. eks. ved at de får arbeiderne til å unnlate å streike m. m. Borgerskapet undertrykker bevegelsen utenfra med vold, mens det undergraver den innenfra med revisjonisme. Revisjonismen underordner arbeiderklassens interesser under borgerskapet. All revisjonisme tjener i praksis borgerskapet. Ofte nevnes revisjonisme og opportuniste hver for seg, men i praksis er det ingen forskjell. Når marxist-leninistene seirer eller går sterkt fram, våger ikke opportunistene å angripe marxist-leninistene. Derfor snakker de ikke om annet enn å endre marxismen-leninismen. Lenin sa: »Når opportunisten og revisjonismen er

Radio Tirana

Radio Tirana sender daglig nyheter om den marxist-leninistiske bevegelsens framgang og om undertrykte folks frigjøringskamp.

Sendingene er på en rekke språk og på engelsk høres de best til følgende klokkeslett og bølglengde:

Kl 07.30 på 31 og 42 m

Kl 12.00 på 25 m

Kl 17.30 på 31 m

Kl 18.30 på 42 m

Kl 19.30 på 31 m

Kl 20.30 på 31 og 42 m

Kl 21.30 på 31 og 42 m

Kl 23.00 på 31 og 42 m

Før hver sending kommer ca. 2 minutters trompetsignaler, deretter en marsj og så annonseringen »This is Radio Tirana».

Hvert program varer ca. en halv time og innledes vanligvis med 10 minutter med nyheter. Sendingene høres som oftest godt på en vanlig radiomottaker med kortbølge.

bekjempet utenfor marxistenes egne organisasjoner, dukker den opp innafør deres egne rekker. Dette er historisk dialektikk.»

MODERNE OG KLASSISK REVISJONISME

De grunnleggende kjennetegna på revisjonismen er de samme nå som tidligere. Likevel er det en del forskjeller. Revisjonismen er nå ikke lenger bare en ideologisk retning, men har også makta i en del land. De har politisk, militær og økonomisk makt. De har alle fordeler en stat gir en klasse.

De gamle revisjonistene hadde som funksjon å gjøre kapitalismen evig, å forsvare den mot marxismen. Den moderne revisjonismen har som funksjon, ved siden av å forsvare kapitalismen, også å styrte sosialismen i de landa der den har seiret. Den moderne revisjonisme har derfor et større siktemål.

De gamle revisjonistene ville revidere marxismen så den ble ufarlig men de moderne revisjonistene snakker ikke lenger om å revidere marxismen-leninismen. Stalin sa: «Oktober-revolusjonens seire og bygginga av sosialismen i Sovjet var et hardt slag mot den revisjonistiske og opportunistiske ideologien. Dermed opphørte marxismen-leninismen å bare være en teori, den ble også virkelighet». Dette har de moderne revisjonistene lagt seg på minne. De snakker aldri om å forandre marxismen-leninismen, bare om å utvikle den under andre forhold. Ved å erklære seg marxist-leninister, håper de å vinne innpass hos progressive som har skjont nødvendigheten av å anvende denne teorien på de gjeldende forhold. Derfor er den nye revisjonismen mye farligere enn den gamle. Lenins innbitte kamp mot den klassiske revisjonismen viser nødvendigheten av hard kamp mot den moderne revisjonismen.

Revisjonismen går nå i full fart mot sosialdemokratiet. Rollene de spiller er likevel forskjellige. Sosialdemokratiet har passert stadiet som opposisjon. De forvalter borgerskapets verdier. Arbeiderklassen tar dem ikke alvorlig når de snakker om sosialismen. Borgerskapet trenger en ny legal opposisjon i reserve. Den rollen sosialdemokratiet tidligere har spilt, innehas nå av revisjonistene. Massene skal holdes borte fra revolusjonen ved at revisjonistene tar ledelsen over de progressive på samme måte som da sosialdemokratiet gjorde det. Derfor skal en ikke forbauses over at borgerskapet dels støtter, dels angriper revisjonistene. Angrepene skjer av to grunner: 1) For å hjelpe revisjonistene til å narre massene, ved å få massene til å tro at borgerskapet angriper sin hovedfiende. 2) Innafor de revisjonistiske partiene i Vest-Europa fins det mange Sovjet-lakeier. Motsetninga mellom borgerskapet i vest og sovjet-byråkratiet avspeiles dermed i de kapitalistiske landa gjennom borgerskapets angrep på revisjonistene. Sjøl om borgerskapet angriper revisjonistene, må marxist-leninistene avsløre revisjonistene og borgerskapets felles taktikk og kassestandpunkt.

Revisjonismen går nå i full fart mot sosialdemokratiet. Rollene de spiller er likevel forskjellige. Sosialdemokratiet har passert stadiet som opposisjon. De forvalter borgerskapets verdier. Arbeiderklassen tar dem ikke alvorlig når de snakker om sosialismen. Borgerskapet trenger en ny legal opposisjon i reserve. Den rollen sosialdemokratiet tidligere har spilt, innehas nå av revisjonistene. Massene skal holdes borte fra revolusjonen ved at revisjonistene tar ledelsen over de progressive på samme måte som da sosialdemokratiet gjorde det. Derfor skal en ikke forbauses over at borgerskapet dels

støtter, dels angriper revisjonistene. Angrepene skjer av to grunner: 1) For å hjelpe revisjonistene til å narre massene, ved å få massene til å tro at borgerskapet angriper sin hovedfiende. 2) Innafor de revisjonistiske partiene i Vest-Europa fins det mange Sovjet-lakeier. Motsetninga mellom borgerskapet i vest og sovjet-byråkratiet avspeiles dermed i de kapitalistiske landa gjennom borgerskapets angrep på revisjonistene. Sjøl om borgerskapet angriper revisjonistene, må marxist-leninistene avsløre revisjonistene og borgerskapets felles taktikk og klassestandpunkt.

REVISJONISTENES TAKTIKK

Revisjonistene hevder at de bekjemper imperialismen, og bruker store ord i fordømmelsen av USA-imperialismen. Deres »anti-imperialisme» avslører seg fullstendig når de så i samme åndedrag nekter å kritisere Sovjets imperialistiske politikk. Alliansen mellom USA og Sovjet er et faktum. Det er en illusjon å tro at motsetningene mellom USA-imperialismen og Sovjet-revisjonismen er motsetninger mellom to grunnleggende forskjellige økonomiske systemer. Det er bare motsetninger i spørsmålet hvordan de to stormaktene skal dele verden mellom seg.

Videre hevder revisjonistene at de mest av alt ønsker enhet i kampen mot kapitalismen og imperialismen. Derfor beskylder de høylytt marxist-leninistene for å svekke denne enheten når de blir angrepet av dem. Historia har tydelig vist nødvendigheten av å føre kamp mot revisjonismen, og at revisjonistene gjør sitt beste for å splitte de enhetsfronter som eksisterer blant massene. Den enheten revisjonistene praktiserer er en enhet med sosialdemokrater og andre borgerlige grupper, en enhet med kapitalismen retta mot kommunistene. Når revisjonistene snakker om enhet og samarbeid i kampen mot imperialismen er dette absurd så lenge de selv samarbeider med imperialister.

I Sovjet-Unionen har det i det siste kommet fram en del positiv omtale av Stalin, samtidig som den verste hetsen har lagt seg. Dette er en helt ny taktikk fra revisjonistenes side. På denne måten vil de gi inntrykk av at de står på arbeiderklassens side. De angriper høyre-revisjonister som Dubcek, og sammenligner dette med kommunisters kamp mot revisjonismen. Hensikten med dette er å innbille folket at det beinharde diktaturet de opplever er et »proletariatets diktatur». Dette er blitt nødvendig på grunn av den økende misnøyen blant folket, som fører til sterk motstand mot systemet. Det betyr selvsagt ikke at revisjonistene er blitt stalinister. Da måtte de gå tilbake på all aktivitet fra den 200. partikongress og i tillegg utrenske seg selv. Det denne endring kan love oss er at revisjonistene alltid endrer ansikt og taktikk på korteste varsel dersom de mener dette kan øke deres muligheter for å vinne tillit i arbeiderklassen. Dersom revisjonistene skal kunne hemme og ødelegge den revolusjonære kampen, er de avhengig av en slik tillit. Derfor er også kampen mot revisjonismen av svært stor betydning, for dersom de oppnår en tillit, vil de med sikkerhet bruke den til å ødelegge og svekke folkets kamp.

Revolusjoneringskampanjen - albanernes kulturrevolusjon

Albania er for tida det eneste europeiske land hvor arbeiderklassen har makta og utøver sitt diktatur over alle borgerlige krefter. Det har ikke alltid vært aleine om dette. For ca. 20 år siden var dette situasjonen i alle øst-europeiske land bortsett fra Jugoslavia, og Albania hadde et nært økonomisk og politisk samkvem med disse landa. Men mens de borgerlige kreftene i Sovjet fikk tilrana seg makta over stats- og partiapparatet, og deretter gradvis gjeninnførte den kapitalistiske produksjonsmåten i Sovjet, styrket arbeiderklassen i Albania sitt diktatur. Og mens de andre øst-europeiske landa blei mer og mer kolonisert under de nye herskerne i Kreml, maktet albanerne å motstå presset og den økonomiske isolering Sovjet-lederne retta mot dem, og lærte seg å stå på egne bein og stole på egne krefter. Albanerne sier selv at erfaringene fra Sovjet og de andre øst-europeiske landa er til stor nytte for dem nå. Ved å studere hvordan borgerskapet kom til makta i Sovjet, blir de selv bedre i stand til å forhindre en tilsvarende utvikling i Albania. Historia har lært dem hvor nødvendig det er å føre intens klassekamp under sosialismen.

»En av de viktigste årsakene til katastrofen som rammet Bolsjevik-partiet til Lenin og Stalin etter Stalins død er denne skjevhet i forståelsen og anvendelsen av den rette linje på alle områder, er tilstivningen i de teoretiske og organisatoriske prinsipper til partiet, er mangelen på å føre klassekampen på en radikal, kontinuerlig måte, er byråkratismen og mange andre faktorer som har vært gjenstand for mange tidligere studier og analyser av vårt parti.»

REVOLUSJONERINGSKAMPANJEN

For å utvikle klassekampen og for å styrke proletariats diktatur slik at arbeiderklassen i realiteten tar ledelsen på alle områder, blei revolusjoneringskampanjen satt i gang. Den har nå pågått i fire år, og går med full styrke fortsatt. Revolusjoneringskampanjen innebærer

at man med all kraft bekjemper restene av det gamle føydale og borgerlige samfunnet på alle områder: økonomi og politikk, ideologi og kultur, seder og levevis. Revolusjoneringskampanjen har mye felles med kulturrevolusjonen i Kina. Framfor alt har den samme mål: styrkinga av proletariats diktatur. Kulturrevolusjonen i Kina og revolusjoneringskampanjen i Albania er et resultat av en riktig tillemping av den marxist-leninistiske teorien og lærdommene fra sosialismens historiske erfaringer. Den marxist-leninistiske teorien sier ikke at den sosialistiske revolusjonen er sluttført i og med erobringa av den politiske makta. Ikke heller er den sluttført når økonomien er lagt om fra en kapitalistisk økonomi til en sosialistisk. Dette har historia vist. Faktum er at klassekampen fortsetter i hele tidsperioden fra kapitalisme til det klasseløse kommunistiske samfunnet. Framfor alt fortsetter klassekampen på det ideologiske området. Derfor blir også den nødvendige statsformen under denne perioden proletariats diktatur. Under proletariats diktatur er det proletariats, arbeiderklassen, som har makta. Det innebærer demokrati for det arbeidende folket, men undertrykking av utsugerne og de som prøver å gjeninnføre kapitalismen. For så lenge det klasseløse kommunistiske verdenssamfunnet ikke er en realitet, vil innenlandske og utenlandske kapitalister håpe på en nyopprettelse av kapitalismen. Og de vil bruke enhver anledning til slike forsøk.

Dette er nettopp hva som hendte i Sovjetunionen. Klassekampen på det ideologiske området blei forsømt. Dette førte til degenerasjon innenfor partiet og statsapparatet. Det oppsto et byråkratisk skikt som skilte seg fra folket. Dermed kunne revisjonismen utvikle seg lettere. Da Krustsjov kom til makta satte man i gang arbeidet med å revidere marxismen i Sovjet og erstatte den med borgerlige teorier som passet de herskende byråkratenes formål. Slik blei det lagt til rette for omdanninga av hele

Styrk den revolusjonære gløden!

det sosialistiske økonomiske systemet. I dag foregår innføringa av kapitalismen med stormskritt.

Det albanske partiet har tatt lærdom av denne utviklinga. Det er det som er bakgrunnen til den massebevegelsen som pågår i Albania og som forandrer og revolusjonerer livet på alle områder.

Hva har så revolusjoneringskampanjen

betydd av konkrete forandringer og hvilke resultater har man oppnådd på forskjellige områder?

PARTIET

År 1966 var antallet medlemmer i partiet 66 327. Av disse var 32,9 % arbeidere, 29 % bønder og 37,1 % stats-tjenestemenn, partifunksjonærer og soldater. Jmført med 1961 innebar dette at prosenten arbeidere hadde økt med 3, prosenten bønder med 2, mens prosenten statstjenestemenn, partifunksjonærer og soldater hadde minsket med 5. Og dette er resultatet av en bevisst politikk. Majoriteten av de nye medlemmene skal komme fra arbeiderklassen fordi partiet er arbeiderklassens parti. Videre strever man etter å øke andelen kvinnelige partimedlemmer som i 1966 var 12,5 % og andelen av ungdommer. 1966 var 27,4 % av partiets medlemmer under 30 år. Man bekjemper også den konservative innstillingen til nye partiposter. Derfor har i den seinere tida arbeidere og bønder som aktivt har tatt del i revolusjoneringskampanjen blitt medlemmer i partiet, og et stort antall av de mest bevisste har fått ledende poster i partiet og andre organisasjoner.

Et av de viktigste aspektene ved revolusjoneringskampanjen er kampen mot alle tendenser til byråkrati innafor partiet og statsapparatet. Den eneste måten å stoppe slike tendenser er å styrke enheten mellom kadrene og folket. Kadrenes oppgave er overalt og alltid å tjene folket, de skal tenke, leve og arbeide som revolusjonære. Byråkratiet tar seg mange uttrykk. F.eks. karrierisme, smisking og kryping, overvurdering av individets betydning, fornektelse av den rolle som klassene og massene spiller, ideer om at de ledende vet alt og skal beslutte alt, at de står over folket og skal ha privilegier. Enver Hoxha har sagt: «Alle medlemmer av et marxist-leninistisk parti må være seg bevisst at medlemsskapet ikke innebærer personlige privilegier. Det innebærer tvert om vanskelige oppgaver og hardt arbeid. De som prøver å bruke partimedlemsskapet til personlig vinning fortjener ikke et øyeblikk den ære det er å være medlem av partiet.» Dette sitatet er slått opp på arbeidsplassene, som en oppfordring til massene om å slå ned på slike tendenser der de måtte vise seg. En byråkratisk innstilling hos kadrene kan lede til at folket blir passivt, at de

aksepterer alle beslutninger, at de ikke våger å ta noen egne initiativ, at de ikke våger å kritisere. Kampen mot byråkratiet har altså to sider: kadrene må oppfostres og folket må lære å forstå at det er de som er herrer i landet, det er de som i siste omgang tar avgjørelsene, og det er de som må lede an i kampen mot byråkratiet.

For å komme byråkratiet til livs har man satt i verk en rekke tiltak de siste åra. Gjennom å skjære ned antallet administrative stillinger og organer og minske «papirmølla» har det vært mulig å overføre 15 000 personer fra kontorene til produksjonen. Det skjer en desentralisering innafor partiet slik at de 3 000 grunnorganisasjonene i industrien, jordbruket og skolen får større ansvar. For å oppfostre kadrene har man innført et system som innebærer at de skifter arbeidsområde. Personer som har arbeidet for lenge i sentrale organisasjoner får arbeide på «grunnplanet», personer som lenge bare har sysla med kontorarbeide får arbeide i produksjonen, personer i grunnorganisasjonene får ledende poster osv. Videre skal alle kadre minst en måned pr. år delta i produktivt arbeide. Dette gjelder både partikadre, kontorpersonale i stat og industri, og alle andre som har et yrke utenom den direkte produksjonen, som lærere, studenter, forskere m.m. Mange steder har disse gruppene frivillig tilbudt seg å øke denne tida til 2 måneder eller liknende. Lønna for i første hand høyere funksjonærer har blitt senka to ganger siden 1966. Samtidig har de laveste lønningene gått opp slik at forholdet mellom høyeste og laveste lønninger i Albania nå er 4 : 1, hvilket sannsynligvis er det laveste i verden.

Albanerne har vunnet store seire i kampen mot byråkratiet. Men denne kampen vil stadig måtte fortsette, den vil ikke bli endelig vunnet så lenge klassemotsetningene eksisterer. I talen: «Den videre revolusjoneringa av parti og regjering» som Enver Hoxha holdt 6. februar 1967 på et partimøte i Krrabba-kullgruven, og som angir retninglinjene for fortsettelsen av revolusjoneringskampanjen, sier Hoxha: «Det vil være feilaktig å tro at kampen mot byråkratismen er fullført, og at vi kan slappe av i å følge opp den pågående kampanje og de første resultater vi har oppnådd i denne retning. Vi må forstå at kampen aldri vil ta slutt så lenge klasser og klassekamp eksisterer. Det vil være en kontinuerlig kamp.»

FOLKETS HÆR

En annen del av statsapparatet som berøres av revolusjoneringskampanjen er hæren. For at det albanske folket skal kunne forsvare revolusjonens seire, er det nødvendig med en sterk hær. Men forsvaret av landet er en sak som angår hele folket. Derfor er hele folket væpna og deltar i fysisk og militær trening. Og derfor er ikke hæren i Albania en egen makt, men folkets hær og tjener folkets sak. I den siste tida har bånd mellom hæren og partiet og mellom hæren og folket blitt ytterlig styrka, hver armeenhet har en politisk kommissær som leder studiene og det politiske arbeidet. Rangordninger er delvis avskaffa. Hæren deltar i den sosialistiske oppbygginga der det er nødvendig. Soldatene deltar i nydyrkings- og elektrifiseringsarbeidet, og hjelper til i arbeidet på fabrikker og jordbrukskooperativene. Hoveddelen av redningsarbeidet ved det store jordskjelvet i Dibra i desember 1967 blei utført av hæren. Gjennom nydyrking av jord og buskashold i fjellområdene, strever hæren etter å bli sjølforsynt for å lette byrden for folket og staten. Man driver også med eksperimenter for å øke avkastinga. Bare under første halvår av 1968 dyrka man opp 5 000 hektar ny jord. Med sin folkehær og med hele folket væpna står Albania beredt til å forsvare hver tomme av sitt land. Så det skal bli vanskelig å angripe og undertrykke det albanske folket, både for de sovjetiske sosial-imperialistene og for USA-imperialismen.

STUDIER

Revolusjoneringskampanjen i Albania innebærer framfor alt en revolusjonering av folket. Det er nemlig folket som leder revolusjonen og det er folket som skaper historien. Derfor anser partiet i Albania at den ideologiske fostringa av folket er en av de viktigste oppgavene det har. Partiets linje har fått et massivt gjensvar fra folket. Utallige initiativ er tatt ute på fabrikkene, på kooperativene og på skolene. Over alt blir nå marxismen-leninismen studert. Kritiser gamle ideer, borgerlige og føydale ideer. Bekjemp etterblivenhet og religiøse fordommer.

Det man framfor alt studerer er partiets historie, Enver Hoxhas verker og partiets ulike dokumenter og resolusjoner. Partiets historie blei gitt ut i forbindelse med 28-årsjubileet for

opprettelsen av partiet 8. november 1941. Den sammenfatter erfaringene fra den lange og framgangsrrike kampen for frihet og sosialisme som partiet sto i ledelsen for. Den viser hvordan partiet har satt den marxist-leninistiske teorien ut i praksis og tillempa den til forholda i Albania. Dette blir gjort på en slik måte at alle som leser og studerer den kan forstå og lære av historia.

Man studerer også dagsavisene på alle arbeidsplasser. Noen kamerater får i oppdrag å velge ut de viktigste artiklene som man leser sammen og diskuterer. En halv time om morgenen blir hver dag satt av til disse studiene.

På fabrikkene er studiene organisert i små grupper. Disse har dels sjølstudier, dels fellesstudiemøter der man diskuterer alle ukklarheter og tar opp spesielt viktige spørsmål. Hver gruppe velger en studieleder – propagandist – som passer på at tidsplanen følges og at ingen i gruppa forsømmer studiene. Studiene kombineres ofte med utflukter til historiske steder eller møter med partisaner som deltok i frigjøringskrigen. På fabrikkene setter man opp plakater med motto for studiene: **»Marxismen-leninismen, arbeiderklassens vitenskapelige ideologi, er ikke et monstrum og ikke et privilegium for noen få, men hele folkets eiendom; den er ingen abstrakt teori, men blir i folkets hender til en uovervinnelig materiell kraft for en revolusjonær omvelting av hele verden.»**

LEVE ARBEIDET!

Blant annet gjennom studiene forandres folkets syn på arbeidet, deres innstilling til kameratene og til oppbygginga av landet. Arbeidet blir meningsfylt, det betyr noe; på en fabrikk hadde man på veggene malt ordene: Leve arbeidet! Den holdninga som man har til hverandre, ikke bare til arbeidskameratene, men til alle, er framfor alt prega av kameratskap. Begeistringa for den sosialistiske oppbygginga av Albania kommer også til uttrykk i de slagord man ser over alt på veggene i fabrikkene og i vanlige hus, i byene og på landsbygda. Bøndene bygger kjempestore slagord av hvitmalte steiner, slagord som er synlig flere kilometer: Leve marxismen-leninismen, Leve partiet, Leve kamerat Enver, Leve internasjonalsismen, er noen av parolene.

Men entusiasmen for sosialismen går dypere. Den kommer ytterst til uttrykk i at alle streber etter å sette folkets og landets interesser foran de personlige

interessene. Kampanjen for å redusere de høye lønnene er et eksempel på dette. Likeens viser dette seg i at bøndene minsker sine private jordstykker, og at bøndene i de mest utvikla delene av Albania hjelper bøndene oppe i fjellområdene. Fjellbøndene reiser til slettelandet for å lære de moderne bruksmetodene og bøndene fra lavlandet reiser opp i fjellene for å undervise. Buskap og andre ting blir forært til fjellbøndene. Dette er et ledd i forsøket på å løse motsigelsen mellom høy- og lavland, mellom det karrige nord og det fruktbare sør.

Det frivillige arbeidet er enda et eksempel på at fellesinteressene blir satt fremst. Tusentalls arbeidere, bønder, studenter og skoleelever deltar i dette arbeidet. Det er for eksempel slikt som elektrifiseringa av landet. Arbeidere med teknisk utdanning tar seg av det elektriske, bøndene leverer tommer og alle hjelper til med det øvrige. Takket være denne store innsatsen rekner man med at landet vil være elektrifisert innen november 1971, 14 år tidligere enn det som blei kalkulert i planen av 1961. For å løse boligproblemet pågår nå et intensivt bygningsarbeid på frivillig basis. Arbeidet organiseres av den

demokratiske fronten og resultatet vil bli at boligproblemet blir løst før den fristen som er satt i femårsplanen. Andre eksempler på frivillig arbeid er jernbane- og veibygging og dyrking av ny jord.

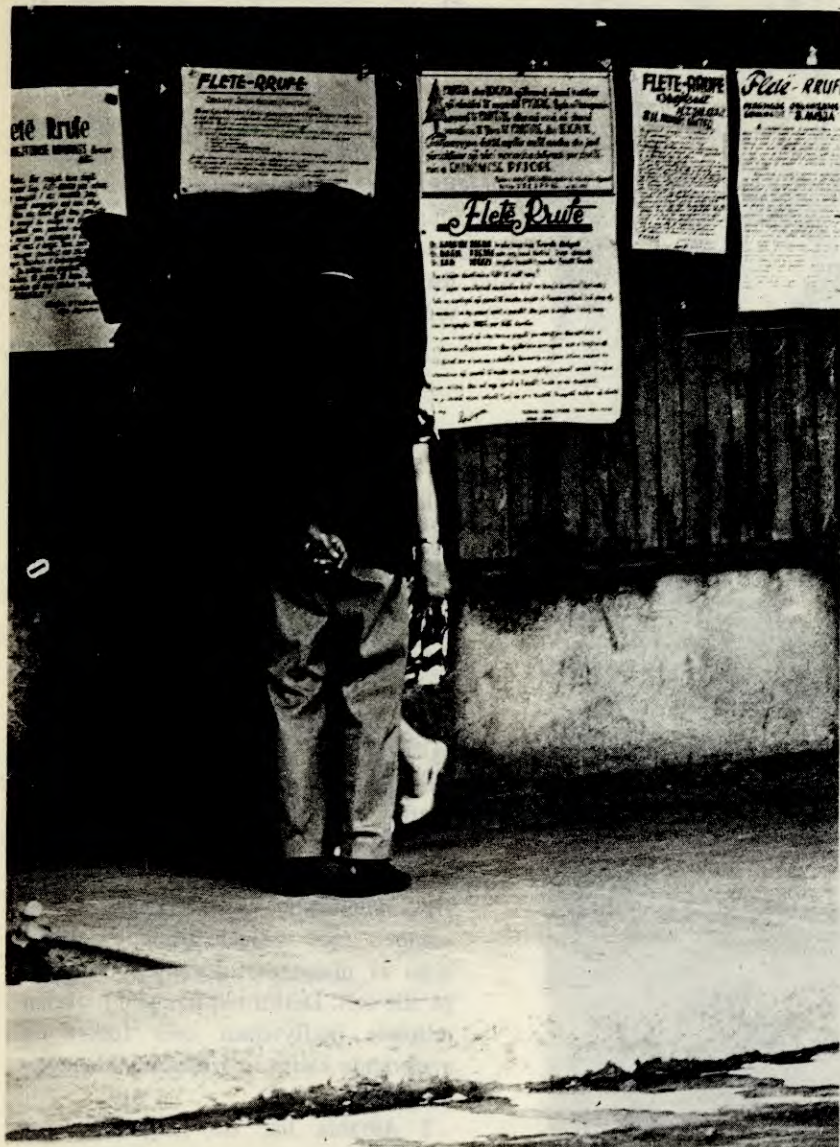
»FLETE RRUFE»

»Flete rrufe» er veggaviser med kritikk og sjølkritikk. De er et tegn på den økinga i bevisstheten som revolusjoneringskampanjen har ført med seg. Disse veggavisene finnes over alt på arbeidsplasser og i boligområder. Om noen forsømmer arbeidet sitt, studiene sine, oppfører seg ukameratslig, eller om noen i ledende stillinger eller tillitsverv gjør dårlig arbeid, viser byråkratiske tendenser o. l., setter den som vil påtale dette opp ei veggavis. Den som blir kritisert må svare på kritikken. Er kritikken riktig blir avisa hengende til den kritiserte har forstått og retta seg etter kritikken. Positiv kritikk er like vanlig som negativ. Man er ikke ute etter å såre eller straffe den som gjør feil, men vil hjelpe ham til å komme over sine feil.

Særskilt viktig er den muligheten som dette systemet gir arbeiderne på en fabrikk til å kritisere og kontrollere administrasjonen og leiinga av fabrikkene.

Anleggsarbeidere.

Flete-Rufe — veggavis

Et eksempel på dette så vi på den store tekstilfabrikken «Mao Tsetung». Her hadde noen i ledelsen plassert en arbeider i en lett jobb, ikke fordi han var spesielt flink med denne maskinen, men fordi han var en slektning. Arbeiderne reagerte sjølsagt mot dette. Ei veggavis blei hengt opp der denne framgangsmåten blei kritisert som rester av gammel kapitalistisk tenkning. Hovedsaka var ikke å få fjerna denne arbeideren, men å fjerne ideene som lå bak ei slik handling. Veggavisa hadde fått spontan oppslutning. En rekke små veggaviser skrevet på maskinpapir var hengt opp for å gi uttrykk for støtte. Ledelsen hadde sjølsagt svart. Dersom en person eller en institusjon ikke svarer på en veggavis med kritikk innen tre dager, anses det som en alvorlig forsømmelse. Det ses på som en undervurdering av massene å ikke verdige dem svar på kritikken, og en slik forakt for massenes

kritikk er det en av hovedmålsetningene for revolusjoneringskampanjen å få uttryddet. Men arbeiderne var ikke fornøyd med svaret og det skulle derfor holdes et møte for alle ved fabrikken der saka ville bli diskutert.

Denne kontrollen fra arbeidernes side gjelder ikke bare administrasjonen av fabrikken, men også en lang rekke andre områder, og den skjer ved hjelp av ulike metoder. Fordi arbeiderklassen er revolusjonens ledende kraft, er det også nødvendig at den tar ledelsen på alle områder. Derfor har man i Albania innført et system av såkalte overvåkingsgrupper. Et eksempel: I et kooperativ er produksjonen spesielt lav. Planen oppfylles ikke. Saka blir tatt opp av arbeiderne ved en fabrikk der i distriktet. De velger en gruppe av sine mest framskredne kamerater. Disse reiser til kooperativet og bor og arbeider der i en lengre tidsperiode, kan hende opptil et

ar. De undersøker hvorfor arbeidet går dårlig, avholder møter og diskuterer saka med bøndene. De deltar i studiene, i masseorganisasjonene og alle kooperativets andre aktiviteter. Slik prøver man i fellesskap å løse problemene. For å styrke arbeiderklassens ledelse på absolutt alle områder, nedsettes det også slike overvåkingsgrupper av arbeidere til å kontrollere bl. a. det kulturelle arbeidet. Etter at arbeiderne på en traktor-reservedelsfabrikk utafor Tirana hadde sett en tilfeldig film, blei det dannet ei gruppe på 40 arbeidere som skulle korrigere filmen. Disse diskuterte filmen sammen med produsentene, filmen blei endra, de så den igjen og diskuterte feil og mangler osv. til de var fornøyd med filmen. På denne måten sikrer en at også kunsten og kulturen tjener arbeiderklassen, og en forhindrer at kulturarbeiderne fjerner seg fra og mister kontakten med folket.

Hundretalls av slike overvåkingsgrupper er oppretta. De kontrollerer hvordan produksjonsplanen oppfylles av ulike produksjonssentra. De slår ned på alle byråkratiske tendenser hos ledende organer. De overvåker arbeidet i parti- og regjeringsinstitusjoner og i skoler. De kontrollerer at helserådet fungerer, at hygien og arbeidervernet er tilfredsstillende osv. osv.

SAMMENFATNING

Vi har nå sett hva revolusjoneringskampanjen har innebåret på noen viktige områder og hvordan den har kommet til uttrykk. Revolusjoneringskampanjen omfatter alle plan i samfunnet, og vi behandler den også i avsnittene om kvinnens frigjøring, om ungdommen og om religionen. Kampanjen kan sammenfattes i fire punkter:

For det første er den et ledd i revolusjoneringa av hele folket. Det er folket som skaper historien og det er folket som skaper revolusjonen. Derfor er kjernen i revolusjoneringsprosessen en dyptgående ideologisk revolusjon.

For det andre er formålet å revolusjonere overbygningen, dvs. stats- og partiapparatet, utdanninga og kulturen. I følge marxismen bestemmes overbygningen av den økonomiske basisen. Men det er ikke slik at overbygningen er et passivt produkt av den økonomiske basisen, men den utgjør en skapende kraft, hvis rolle under sosialismen er avgjørende. Den historiske erfaringa viser at en degenerasjon i den sosiale og

Revolusjoneringskampanjen i Albania er en massebevegelse. Den ledes av partiet som konsekvent tillemper masselinja og linja med å tjene folket. Gjennom alltid å ha marxismen-leninismen som rettesnor for arbeidet sitt, har partiet kunnet stake ut en riktig kurs. Revolusjoneringskampanjen viser at det albanske folket og partiet har valgt den revolusjonære veien som leder til seier for sosialismen i Albania og i hele verden.

RELIGIONEN

Et av de viktigste felter for klassekampen under sosialismen, er kampen mot ideologiske rester fra det borgerlige samfunnet. Denne gir seg mange utslag, som byråkratisk holdning, uvilje blant ledelsen til å la seg kontrollere av massene, individualisme etc. De ideologiske overlevningene som sitter hardest og som det er vanskeligst å bekjempe, er religionen. Men lik enhver annen del av overbygninga er også religionen en avspeiling av samfunnsforholda. Under utviklinga av sosialismen vil nødvendigvis religionen vanskeliggjøre bl. a. kampen mot individualisme og utviklinga av massenes fullstendige kontroll på alle felt. Derfor blir kampen mot den religiøse innflytelsen over folket en avgjørende kamp for videreutviklinga av sosialismen.

I Albania har tre religioner vært dominerende, islam og den gresk-ortodokse og romersk-katolske kirke. Alle tre har representert fremmede nasjoner, nasjoner som har hatt imperialistiske interesser i landet og som har utbyttet befolkningen: tyrkerne, som regjerte i Albania fra det 14. århundre til begynnelsen av det 20., grekerne, som alltid har vært og er en trusel i sør, og som har holdt Sør-Albania okkupert gjentatte ganger, seinest i dette århundre, og italienerne, som var med og utbytta det albanske folket etter deres frigjøring fra tyrkerne i 1912, og som okkuperte landet i 1939. Historien har vist at kirken alltid har stått på undertrykkernes side, og den virket da også som et redskap for fascistene under den siste verdenskrigen. De romersk-katolske prestene arbeidet bl. a. som agenter for fascistene. Kirken har hele tida prøvd å opprettholde de herskende utbytterforholda. Ved å preke om synd og nåde og jordisk forgjengelighet, ville de verne

økonomiske overbygninga fører til en omveltning av hele det sosiale og økonomiske systemet. Derfor blir det en av de fremste oppgavene under sosialismen kontinuerlig å revolusjonere overbygninga, for å bevare dens proletære klassestruktur.

For det tredje er det kampanjens mål å utvikle den sosialistiske økonomien etter de revolusjonære prinsipper. Åtgjerder som man vedtar i produksjonen skal ikke bare ensidig sees fra den økonomiske synsvinkel. Slikt ville fort lede til at profitt og materielle fordeler blei de eneste motivene for folkets arbeid og liv. Derfor er slike tiltak som avskaffingen av den private eiendomsretten, minking av lønnskillene og betoning av de ideologiske motiver for arbeidet nødvendige deler av revolusjonen. Uten ideologisk og politisk styrking

av arbeiderklassen, vil en ikke være i stand til å slå tilbake angrepa mot sosialismen. Derfor vil en miste de materielle goder en har oppnådd om en ikke tar alvorlig nok på den ideologiske fostring.

For det fjerde er det revolusjoneringskampanjens mål å øke produksjonen og høyne folkets levestandard. Gjennom en teknisk og vitenskapelig revolusjon utvikles produktivkreftene i en fart som sakner sidestykke. Fakta viser at produksjonsplanene aldri tidligere har blitt oppfylt så bra som i de siste to-tre åra. I mange viktige industrisektorer oppfyller arbeiderne femårsplanen mer enn ett år i forveien, etter at de først som regel har vedtatt atskillig høyere produksjonsplaner enn de som er lagt fram fra ingeniører og ledelse. Andre resultater er folkets massive oppslutning om det frivillige arbeidet.

om sin egen og overklassens verdslige rikdom og makt. Kirken skulle få folket til å forsone seg med nød og ufrihet, så de ikke gikk til kamp mot okkupanter og undertrykkere. Den ledet folkets tanker bort fra deres dårlige kår og prekte ydmykhet og lydighet mot utbytterne. Lenin skriver om roten til den moderne religion:

»Den dypeste roten til religionen i dag er de arbeidende massers sosialt undertrykte stilling og deres tilsynelatende fullstendige hjelpeløshet overfor kapitalismens blinde krefter, som hver dag og hver time påfører vanlige arbeidsfolk de mest grufulle lidelser og den mest grusomme tortur, tusen ganger verre enn de som skyldes uvanlige hendinger som kriger, jordskjelv osv. 'Frykten skapte gudene.' Frykt for kapitalens blinde makt – blind fordi folkemassene ikke kan forutse den – som for hvert skritt i livet truer med å bringe og virkelig bringer proletaren og småprodusenten 'plutselig', 'uventet', 'tilfeldig' ødeleggelse, ruin, alminnelig fattigdom, prostitusjon og sultedød – dette er roten til den moderne religion, som materialisten først og fremst må har for øye dersom han ikke ønsker å forbli en barneskolematerialist. Intet opplysningsskrift kan utrydde religionen hos de masser som er knust av kapitalismens tredemølle, som er utlevert til kapitalismens blinde ødeleggende krefter, før massene selv lærer å kjempe mot denne roten til religionen, mot kapitalens herredømme i alle dets former – kjempe samlet, organisert, planmessig og bevisst.»

Islams budskap kan konkretiseres med ordene: overgivelse, oppgivelse, hengivelse. En skulle hengi seg til Allah, og på

den måten pasifiseres i kampen for frihet og bedre kår. Kvinnen skulle foruten det også fullt ut hengi seg til mannens vilje.

Religionene har vært en vesentlig årsak til at kvinnen har fått sin nedvurderte og undertrykte stilling. Dette gjelder ikke bare islam. I Paulus' 1. brev til korintierne heter det: »For mannen er ikke av kvinnen, men kvinnen er av mannen; mannen ble jo heller ikke skapt for kvinnens skyld, men kvinnen for mannens skyld.» Samme sted står det videre: »Likesom i alle de helliges menigheter, skal eders kvinner tie i menighets-samlingene; for det tillates dem ikke å tale, men de skal underordne sig, som også loven sier. Men vil de få rede på noget, da skal de spørre sine menn hjemme; for det sømmer sig ikke for en kvinne å tale i menighets-samling.»

Da Albania etter frigjøringen valgte sosialismen som landets styreform, innså myndighetene at for å oppnå et virkelig kommunistisk samfunn, måtte en gjøre slutt på religionens, og dermed mange gamle sedvaners, makt over folket. Men de forsto også at det ikke hadde noen hensikt å forby religionen, uten at folket hadde full forståelse for hvorfor det ble gjort. Dette var noe som de selv måtte komme fram til gjennom studier og praksis. Myndighetene forsto at kampen mot religionen måtte bli en langvarig kamp. Gjennom oppdragelsen og utdannelsen måtte en vise den oppvoksende generasjon hvilken hemmende virkning religionen i praksis har på utviklinga vekk fra den kapitalistiske utbyttinga fram mot et kommunistisk samfunn. For som sitatet av Lenin viser, er kirken interessert i å opprettholde klasseforskjellen i samfunnet for å

beholde sin makt over den utbytta, svake klassen.

Ved siden av det tålmodige, langsiktige arbeidet, er det spesielt en hendelse som har betydd mye for kampen mot religionen. I 1966 hadde noen gymnasiaster i en av byene fått mistanke om at det foregikk noe mystisk i byens romersk-katolske kirke. De forlangte å få utlevert nøklene til kirken. Da de undersøkte, fant de et lager av jugoslavisk-produserte våpen og en radiosender i kjelleren. Det viste seg at kirken og prestene gjennom lengre tid hadde gjort forberedelser til et kontra-revolusjonært kupp, finansiert av Jugoslavia, for å skape en tilbakevending til kapitalismen etter titoistisk mønster. Det samme hadde vært tilfelle i andre kirker over hele landet. Da dette ble kjent, starta ungdommen en landsomfattende kampanje, som førte til at alle kirker og moskeer ble stengt. Bortsett fra noen få som har spesiell kulturell og historisk verdi, er alle nå ombygd til å tjene samfunnsnyttige formål. De har blitt til kultur- og sports- hus, kontorer, kinoer og kafeer og også en makaronifabrikk. De geistlige som før var med og utbytta folket, har nå blitt tvunget til å gå ut i produksjonen og for første gang gjøre nyttig arbeid.

Med dette har en ikke med ett slag fjernet all innflytelse som religionen hadde over folk, men det materielle grunnlaget for opprettholdelse og utvikling av den er borte. Den er dømt til å forsvinne, gjennom den kontinuerlige kampen mot gamle skikker og fordommer som foregår på alle plan i samfunnet, og gjennom den stadige elimineringa av den gamle utbytterklassen.

KAMPEN FOR KVINNENS LIKESTILLING

Kampen for kvinnens likestilling henger nøye sammen med kampen mot den religiøse innflytelsen. Spesielt islams innflytelse har bidratt sterkt til å hemme frigjøringa av kvinnen. De gamle religiøse fordommene får kvinnen til utelukkende å se sin oppgave som mannens tjener i hjemmet, og de hindrer henne i å gå inn i produksjonen og å delta aktivt i de politiske organisasjoner. Uten en intens kamp for kvinnens frigjøring ville halve folket fortsette å være underkuet av gamle regler og påbud. Videre utgjør

Plakater mot religiøse fordommer

kvinnen et meget stort arsenal av arbeidskraft. Da Albania skulle bygges opp fra å være et tilbakeliggende agrarsamfunn til det moderne industriland det er i dag, trengtes all den arbeidskraft som kunne skaffes. Det var derfor meningsløst at halve befolkninga skulle holdes utenfor produksjonen p. g. a. gamle fordommer. De ledende i partiet forsto med en gang at også kvinnene måtte være med å bygge landet, og partiet satte alt inn på å hjelpe kvinnene i deres frigjøringskamp, for som Enver Hoxha har sagt: »Vårt parti har betraktet og betrakter den store kampen for frigjøringen av kvinnene som en del av revolusjonen og den sosialistiske oppbygginga, som en helt nødvendig betingelse for utviklinga og skapinga av virkelig frihet og demokrati. Vårt parti vil aldri miste av syne Marx' lære, som alltid betrakter utviklinga i en gitt historisk periode som fastlagt av graden av kvinnens framgang mot frihet, av seieren i den menneskelige natur som manifesterer seg klarest i forholda mellom mann og kone. Derfor så lenge det ikke er noen reell frihet for kvinnene i et samfunn, kan det ikke være noen virkelig frihet i det samfunnet.»

Kvinnen har i dagens Albania nådd langt på veien mot likestilling med mannen. Et viktig ledd i denne utviklinga har vært den rett og plikt hun har til å få skolegang. Før 1944 var 90 % av kvinnene og 80 % av hele befolkningen analfabeter. I dag er analfabetismen utryddet, bortsett fra for noen få eldre vedkommende. Hver fjerde albaner går i dag på en eller annen skole, de er i alle aldre, og det gjelder alle former for utdanning og etterutdanning. Et forhold som viser litt av utviklinga for kvinnens del, er at det i dag er 5 ganger så mange kvinnelige ingeniører som det totale antallet av ingeniører var før krigen og 3 ganger så mange kvinnelige leger.

Mange kvinner har således fått en høy akademisk utdanning, og enda flere har fått en praktisk utdanning og har gått ut i produksjonen. I alt utgjør kvinnene 42 % av alle arbeidende i Albania. De gjør seg gjeldende på alle felt, selvsagt også innen industrien. De har alle steder den samme lønnen og de samme rettigheter som mannen. Og de er aktivt med i masseorganisasjonene, politiske som faglige, og yter således et viktig bidrag til landets videre utvikling. Hoxha sier om kvinnes innsats: »Ved siden av sin deltakelse i det fruktbare produksjonsarbeidet, så deltar kvinnen, denne kolos-

sale progressive kraft, i den store undervisnings- og kulturrevolusjon; de bryter gjennom alle barrikader, overvinne alle hindringer og fordommer, de demonstrerer sin skaperevne, fysiske og psykiske kraft, sin åndelige og moralske integritet på alle områder, de deltar og kommer mer og mer til å delta i landets skjøtsel, i ledelsen av industrien, jordbruket, undervisningen og kulturen. Lenins direktiv at 'hver eneste husmor bør læres til å ivareta statens anliggender', blir hver dag framgangsrikt fulgt av vårt parti.»

Som en følge av kvinnenes politiske aktivitet har de i dag 41 deputerte i parlamentet, og over 10 900 er valgt inn i statens lokale organer. 40–50 % av de ledende kadrene i de politiske organisasjonene er kvinner, da ikke medregnet deres deltakelse i »Albanias kvinneunion». Men trass i disse fine tallene, er der fremdeles en viss motstand mot kvinner i ledende stillinger, f. eks. innen industrien, og det er forholdsvis få som er medlemmer av selve partiet; »Faktum er at det overveldende antall av partimedlemmene er menn. Hvorfor er det slik – spesielt etter befrielsen? Jeg tror det kommer av noen partikameraters ufullstendige ideologiske innsikt i kvinnens rolle i revolusjonen, og for sosialismen. Det kommer av de reaksjonære, føydale og borgerlige synspunkter som skjuler seg i enkelte kommunisters tanker.» Slik har Hoxha uttrykt det, og han sier videre: »Kvinnene skal faktisk føle at de er medlemmer i sitt eget parti, at de leder gjennom sitt eget parti, at de aktivt tar del i utforminga av sitt partis lover, og at de følger dem og ser at de blir etterfulgt gjennom sin aktive deltakelse i livet, i produksjonen og i ledelsen.»

Den harde kampen kvinnene har ført for å oppnå den stillingen de har i dag, har ikke vært en kamp mellom mennene og kvinnene. Den har vært retta mot de reaksjonære ideene som henger igjen fra fortida, som rester av en ideologisk overbygning som skulle få arbeiderklassen til å slå seg til tåls med lønsslaveriet. Som Hoxha sier: »Om vi studerer vårt samfunns utvikling, og ikke bare vårt eget samfunn, så finner en at ideen om kvinnens underlegenhet er dypt rotfestet, for kvinnen sjøl synes at deres underlegenhet vis a vis mannen er riktig og helt naturlig. Denne holdningen er resultatet av de sosiale omstendigheter som våre mødre og søstre har levd under, fysisk og psykisk. Denne holdnin-

gen skal vi forsøke å kvitte oss med, ettersom vi også holder på å forandre våre sosiale vilkår. De sosiale forandringene som vår proletariske revolusjon skaper, vil få de antagonistiske motsetningene mellom de to kjønn til å forsvinne.»

Partiets politiske støtte har vært en stor hjelp i kampen, og likeså den sosialistiske statens praktiske tilretteleggelse. De har gitt kvinnen muligheter til å få den utdanning hun vil, og dermed til å finne den plass i samfunnet som hun ønsker. I begynnelsen var det vanskelig for dem å kunne fortsette å arbeide etter at de hadde fått barn, men dette problemet er i dag langt på vei løst. Det er bygd spebarnsstuer og barnehager ved fabrikker, på kollektivbruk og rundt om i byene over hele landet. Ved enkelte fabrikker får mødrene gratis skyss til spebarnstuen i arbeidstida, for å die barne. Ved fabrikker, andre bedrifter og i sektorsentrene på kollektivbruka er det kantiner hvor en kan spise eller kjøpe med seg ferdiglaget mat hjem. De bygger også bakerier for å spare kvinnen for tidkrevende arbeid.

Når det gjelder sosiale ytelser er det tatt spesielt hensyn til kvinnen. Hun får alderstrygd 5 år tidligere enn mannen, og dersom hun har født mer enn 5 barn får hun pensjonsalderen ytterligere nedsett med fem år. I forbindelse med fødselen får hun 3 mnd. permisjon, og får i den tida utbetalt 95 % av lønna. Opphold på sykehus og fødehjem er gratis for alle.

Selv om mye i dag er oppnådd, er kampen selvsagt ikke slutt. De synsmåter og fordommer som kom inn i folket gjennom borgerlig og reaksjonær propaganda og religiøse ideer, tar det lang tid å bli kvitt. Gjennom krig og revolusjon har Arbeidets Parti i Albania befridd hele folket og spesielt kvinnene fra kapitalistisk utbytting og ført dem inn i produksjonen. Med dette er det oppnådd en avgjørende seier i kampen for kvinnens frigjøring, en frigjøring som bør stadfestes og utvikles videre.

»Kvinnens frigjøring i vårt land er langt fra en 'kvinnebevegelsen' som i de kapitalistiske statene, men innebærer kvinnens oppgang til et høyere nivå der hun har de samme rettigheter som mannen, den innebærer mannens og kvinnens marsj, skulder ved skulder, i en harmoni av menneskehetens reneste og høyeste følelser, mål og ideal, det er en marsj mot kommunismen.»

(Hoxha)

Leir for 1600 ungdommer i alderen 7-14 år, utenfor Dürres

UNGDOMMEN ER MED PÅ Å BYGGE SOSIALISMEN

SKOLESYSTEMET

»Livet er en stor skole, og skolen selv er intet annet enn en integrert del av livet. Derfor må skolen være nært og harmonisk forbundet med folks arbeid, deres tanker og aktiviteter. Skolen skal tjene den enkelte og samfunnet som helhet. Det sosialistiske samfunn og det seinere kommunistiske samfunn som partiet bygger og forbereder, har i hver epoke og på hvert trinn sine lover og regler for utviklinga, for de revolusjonære endringene, som vi må kjenne, lære, mestre og anvende konsekvent.» Dette sitatet av Enver Hoxha viser hvor nødvendig det er at skolen utvikler seg i pakt med samfunnet, og ikke som en isolert øy i det sosialistiske samfunnet. I Sovjetunionen maktet en ikke å integrere skolevesenet tilstrekkelig. En var avhengig av en rask intellektuell utvikling, og en hadde sterk mangel på kadre til å drive undervisningen. Dette førte til at en måtte bruke det gamle borgerlige undervisningssystemet, med lærere som var rent borgerlige pedagoger, eller som ikke visste hvordan de skulle drive sosialistisk undervisning. En fikk ikke forbundet skolen med resten av samfunnet, med det produktive arbeidet. Dette skapte mulighetene for utvikling av en intelligensia som var uten forbindelse med massene og det produktive livet, og

dette skapte igjen en sterk grobunn for revisjonismen og byråkratismen. Spørsmålet om integreringa av skolesystemet i det produktive arbeidet, spørsmålet om å anvende reglene for de revolusjonære endringene også i skolesystemet, blir derfor et spørsmål som får avgjørende betydning i kampen mellom sosialismen og revisjonismen.

I Albania blei oppbygginga av en sosialistisk skole betinga av den historiske situasjonen landet stod i rett før frigjøringa. Landet hadde da ennå en sterk feudal struktur og bare et svakt utvikla borgerskap. Vanlige borgerlig-demokratiske oppgaver var derfor ikke løst. I 1938 var f. eks. 80 % av befolkningen analfabeter.

KAMPEN MOT ANALFABETISMEN – EN SEIER FOR FOLKAMAKTA

Etter frigjøringa ble kampen mot analfabetismen en av de viktigste oppgavene. Denne kampen måtte føres på to fronter: Man skulle utbygge skolesystemet for den kommende generasjonen, og det var nødvendig å sette igang voksenopplæring. Det var stor mangel på lærere til denne oppgaven, men man valgte å følge den revolusjonære metoden med å utdanne lærere under selve kampen. Lese- og skrivekurs blei startet over hele landet, i landsbyer, boligkvarterer, fabrikker, gårdsbruk, militærleirer osv. Overalt hvor det fantes mer enn 10 analfabeter blei det satt igang kurser. Kursene omfattet ikke bare lesning og skrivning, men også elementær matematikk, historie, geografi og

naturhistorie. Etter ca. 10 år var analfabetismen så og si utryddet i Albania.

RASK UTBYGGING AV SKOLESYSTEMET

Samtidig med kampen mot analfabetismen blei skolesystemet utvikla. Den første oppgaven var å demokratisere hele skolesystemet. I 1946 overtok staten alle skolene, gjorde 4 års skolegang obligatorisk og gjennomførte full likestilling og gratis undervisning på alle felt innen skolesystemet. Etterhvert som oppbygginga av sosialismen gikk framover i Albania, blei skolesystemet forbedret og utviklet. I dag har Albania en godt utbygget før-skoleundervisning i barnehager o.l. 8 års obligatorisk skole er gjennomført. Realskoler, gymnas, yrkesskoler, tekniske skoler og underavdelinger av universitetet er opprettet i landsbyer, på kollektivbruk og på fabrikker. Dette gjør det lett å kombinere arbeid og skolegang. Hver 4. albaner går nå i en eller annen form for skole. Før frigjøringa var Albania det eneste land i Europa som ikke hadde noe universitet. Nå har landet et godt utbygget universitet med underavdelinger over hele landet, og utdanner sine kadre selv.

SKOLEN UTVIKLES TIL EN SOSIALISTISK SKOLE.

I revisjonistlanda har skolen utvikla seg til å bli en utlekningsanstalt for teknokrater og kommende byråkrater. For å hindre at skolesystemet i Albania skulle bli isolert fra arbeiderklassen, blei skolene knyttet nærmere til produksjonen slik at man får en kombinasjon av teoretisk læring og produktivt arbeid. Elevene deltar i produksjonen, og arbeidsfolk kontrollerer og hjelper til med undervisningen.

Skoleåret er inndelt i »det revolusjonære triangel». Det innebærer at elevene får vanlig undervisning, deltar i produktivt arbeid og får militær og fysisk trening. På den måten blir eleven på samme tid en god arbeider, en god soldat og en god intellektuell. Skoleåret består av ca. 6 1/2 måneders teoretisk opplæring, ca. 2 1/2 mnd. produktivt arbeid og 1 – 1 1/2 mnd. med militær-trening.

Etter 12 års skole må studenten være et år i produksjonen. Arbeidskameratene avgjør så ut fra studentens arbeid og innstilling om han kan få begynne på universitetet. Også ved universitetet er skoleåret delt inn i det revolusjonære triangel. Dersom studenten fortsetter

med intellektuelt arbeide, gjelder selv-
sagt det revolusjonære trianglet videre.
Minst 1 mnd. pr. år må alle delta i
militærtreninga, og folk i intellektuelle
yrker må 1 – 2 mnd. hvert år delta i
produksjonen.

Det revolusjonære trianglet og arbei-
derkontrollen sikrer at den albanske
skolen blir en del av den produktive
virksomheten i det sosialistiske sam-
funnet, og den teoretiske læringa blir
såleis et våpen for arbeiderklassen i
kampen for å utvikle produksjonen og
bygge sosialismen.

MASSEDISKUSJON OM DEN VIDERE REVOLUSJONERINGA AV SKOLEN

Nye tiltak blir stadig satt igang for å
utvikle skolen videre. 7. mars 1968
holdt kamerat Enver Hoxha en viktig
tale om den videre revolusjoneringa av
skolen, der han bl. a. pekte på: »Vår nye
skole kan ikke være en skole av hvilken
som helst type. Den må svare til behove-
ne i produksjonsutviklinga. Den må
passe til og være i samsvar med basis og
overbygning i vårt sosialistiske land. Vår
skole må derfor presentere og legemlig-
gjøre vår marxistiske filosofi på alle dens
områder, i alle former for organisasjon,
metoder og arbeidsstil. Den må følge
opp og hjelpe den revolusjonære utvik-
linga av basis og overbygning. Leda av
Partiet må den bli en integrert del av
overbygninga, for å hjelpe produks-
jonen, for å utvikle skapende tanker og
tilskynde framskritt.»

Borgerlige trekk ved skolen som man
nødvendigvis hadde måttet godta midler-
tidig, skulle nå fjernes med et kvalitativt
sprang over til en fullt ut sosialistisk
skole. Sosialistiske skoler tjener andre
formål enn de borgerlige, og må derfor
også være organisert på en annen måte.
Kamerat Enver Hoxha framholdt at
albanerne nå måtte finne fram til en
organisasjonsform for den sosialistiske
skolen, tilpasset de albanske forhold. »I
løpet av de siste to åra har Under-
visnings- og kulturdepartementet
kommet under det sterke presset av de
revolusjonære målsetningene i dette
landet. De har satt seg i bevegelse og
begynt å flikke på tingene. Dette bekref-
ter det jeg nettopp sa, at problemet i
utdanninga og skolene ikke er av
byråkratisk natur, og det kan heller ikke
hovedsakelig være et område for lærerne
alene. Det må ikke bli betraktet som et
teoretisk spørsmål avsondret fra pro-
duksjonen og fra arbeidet. Det er av
største betydning for partiet, for folket,

for økonomien, for basis og over-
bygning.»

Denne talen til kamerat Enver Hoxha
førte til en omfattende massediskusjon
over hele landet. Et år etter, da massenes
erfaring og vurdering var oppsummert,
og hovedlinjene for den videre revolu-
sjoneringa av skolen trukket opp, blei
det nedsatt en rekke komiteer som i
detalj skulle utarbeide undervisnings-
former. Hovedlinja er at læretekster skal
være basert på marxismen-leninismen,
og alle rester av borgerlig idealisme og
metafysikk skal renskes ut. Marxismen-
leninismen som eget fag i skolen skal
utvides. Også undervisningsformene skal
forandres. Forholdet mellom lærer og
elever skal være som forholdet mellom
formann og arbeider. Læreren har ingen

falsk autoritet, men en revolusjonær
autoritet bygd på prinsippet om kritikk
og selvkritikk. Også læreren må kunne
innrømme sine feil og be elevene om
hjelp til å forbedre seg. Ved et gymnas i
Tirana for tre år siden, kom det opp
veggaviser med kritikk av rektoren, som
hadde opptrådt føydalt, og ved flere
anledninger skjelt ut elevene, og ikke
godtok kritikk fra dem. Det blei arrangert
et møte mellom lærerne og elevene,
men rektoren nektet å ta selvkritikk, og
fortsatte å opptre som før. En tid
seinere blei det holdt et nytt møte, hvor
han tok selvkritikk på noen få uvesent-
lige punkter. Departementet vedtok
deretter å avsette ham. Dette gikk ele-
vene sterkt imot, de ville ha ham som
rektor, og de ville at han skulle forbedre

Frivillig ungdomsbrigade på veibygging

arbeidsstilen og ikke bare sendes vekk.

Departementet bøyd seg for dette, og rektoren fortsatte og bedret arbeidsstilen etter hvert. Disiplinære problemer løses gjennom diskusjon i klassen. Ved vanskeligere tilfeller møtes alle elevene, lærerne og foreldrene. Disiplinen betraktes som et problem for massene og ikke for den enkelte autoritet. Erfaringene viser at problemene løses lettere når man bringer dem ut til massene.

Karaktersystemet nedtrappes. Istedenfor karakterer får elevene vitnesbyrd med karakteristikk av deres styrke og svakhet på alle områder. Eks.: evne til å motta kritikk, formulere problemer, anvende teori i praksis, samarbeide med andre elever osv. Klassekameratene deltar i utformingen av karakteristikken.

Også eksamenssystemet forenkles. På universitetet er f. eks. eksamensantallet redusert med 50 %. I stedet gis oppgaver til elevene systematisk gjennom hele året. Elevene lærer altså ikke for eksamen, men for å mestre vitenskap, slik at de kan hjelpe til å bygge opp landet og sosialismen.

UNGDOMMEN ER MED PÅ Å BYGGE SOSIALISMEN

Ved siden av skolen er de store frivillige ungdomskampanjene med på å utvikle og oppdra ungdommen. Lenin har sagt: **»Uten arbeid, uten kamp, er en abstrakt kunnskap om kommunismen hentet fra kommunistiske brosjyrer og verker fullstendig verdiløs, for den ville fortsette den gamle adskillelsen av teori fra praksis, den gamle adskillelsen som utgjorde det mest motbydelige trekket ved det gamle borgerlige samfunnet.»**

(Ungdomsforbundets oppgaver.)

Albanerne ser på prosjektene med ungdommens frivillige arbeidsinnsats som en svært viktig del av den revolusjonære skoloringa. Gjennom jernbanebygging og nybrottsarbeid er de unge selv med på å bygge sosialismen. For landet hadde det nok vært enklere og billigere å sette inn velutdannet arbeidskraft og tekniske hjelpemidler. Men økonomiske besparelser er ikke hensikten med kampanjen. Ungdommens arbeid skal være en praktisk skole i sosialismen. Ungdom fra hele landet strømmer til de forskjellige leirene for å arbeide frivillig der i ca. en måned. De blir inndelt i grupper som velger sine ledere. Selve arbeidet skjer etter anvisning av tekniske eksperter. All jernbane i Albania er bygget av ungdommen, og øde landområder er blitt rike frukthager.

Ungdommen får også ideologisk skoloring ved disse leirene. Gruppene studerer partihistoria og andre viktige verker og diskuterer systematisk nyhetene hver dag. Ungdommen lærer ved egen erfaring at teorien lyser vei for praksis, og praksis bekrefter og utvikler teorien. De lærer nødvendigheten av felles innsats i arbeidet for å nå de felles mål, og lærer på det viset at delen er underordnet helheten. **»Vi gleder oss over det faktum at ungdommen som avslutter skoler, nesten uten unntak går dit landet trenger dem, uten å se seg om etter et lunt hjørne for seg selv.»** (Enver Hoxha) Den høye politiske bevisstheten blant ungdommen har gang på gang vist seg ved at ungdommen har ført an i viktige kampanjer, f. eks. kampanjen mot gamle fordommer som religion o.l. Og både skolen og ungdomskampanjene bringer ungdommens politiske bevissthet opp på et stadig høyere nivå og er viktige midler i arbeidet med å skape det nye mennesket, et menneske som ikke lenger er tyngt av arv fra det gamle borgerlige samfunnet. Ved at arbeiderklassen har tatt kontroll over undervisningssystemet og arbeidet med ungdommen, kombineres teori og praksis på en riktig måte, og de unge lærer å bygge sosialismen både ideologisk og fysisk.

Ungdommen i Albania står derfor sterkt rustet til å bygge videre på det sosialistiske samfunnet og forsvare det mot ytre og indre fiender. De står ofte bedre rustet enn den eldre generasjon, da de er mindre belastet med den borgerlige ideologi, og de har atskillig bedre muligheter til å mestre vitenskap og kultur. Ungdommen i dagens Albania har derfor muligheter til å nå atskillig

lenger på veien mot kommunismen enn den eldre generasjon har hatt.

Hovedmålsetninga i revolusjoneringskampanjen kan oppsummeres i parolen: **»Arbeiderklassen må ta ledelsen på alle områder»**. Denne målsetninga er det som preger hele det albanske samfunnet. Det preger produksjonen, det preger partiet, det preger administrasjonen og det preger utdanninga. Dette er en parole som ikke bare vedtas på en partikongress. For at den skal bli en realitet må hele folket delta. Parolen forutsetter et høyt allment skoleringsnivå, slik at hele folket blir i stand til å kontrollere den politikk som føres. Når revisjonismen kunne komme til makta i Sovjet-Unionen og Øst-Europa, skyldes dette også at det allmenne politiske nivået ikke var så høyt at revisjonismen blei avslørt og bekjempa av hele folket. I Albania er nå alle lag i folket stålsatt med en vilje til å forsvare det sosialistiske systemet på alle fronter, ytre som indre. Revolusjoneringskampanjen har ført til at de sosialistiske landevinningene er blitt sikret for lang tid framover. Albania har tatt et nytt, stort steg i oppbygginga av sosialismen og i å bekjempe alle indre og ytre fiender. Albania vil stå som et lysende eksempel for alle verdens underkuete folk i de kapitalistiske og revisjonistiske landa. Albania har motbevist myten om at sosialismen nødvendigvis vil ende i revisjonismen. Sammen med Kina representerer Albania den nye epoke i samfunnets utviklingsprosess.

Fysisk og militær trening for ungdommen går hand i hand

Enver Hoxha, formann i Arbeidets Parti i Albania.

ENVER HOXHA:

Tale til ungdommen

(Utdrag av tale holdt på et masse møte i Gradishta-sektoren ved Rogozhina-Fieri-jernbaneanlegget, den 28. juni 1968)

Kjære kamerater!

Det er med stor glede jeg kan være her hos dere i dag, hos dere selvpoppofrende og entusiastiske menn og kvinner i full gang med å bygge den nye Rogozhina-Fieri-jernbanen.

Jeg nytter også denne anledningen til, på Sentralkomiteens og regjeringas vegne, å hilse gjennom dere, jernbanearbeidere, kameratene deres i arbeid på hovedvegen i nord, å hilse alle de unge menn og unge kvinner i landet, alle disse vidunderlige revolusjonære ungdommene som over hele landet og på alle områder viser sitt heltemot, sin høye politiske modenhet og sin grenseløse lojalitet til partiet, folkets interesser og sosialismen.

Spesielt vil jeg hilse dere kamerater studenter og skoleelever, som utgjør flertallet av de frivillige på jernbane- og hovedveganlegget, og gratulere dere med at dere, på samme tid som dere har anstrengt dere for å mestre vitenskapen, for å få kunnskap, og for å tilegne deres vår marxist-leninistiske verdensanskuelse, har tatt opp hakka og spaden. Dere gir gjennom disse masseaksjonene et verdifullt bidrag til bygginga av sosialismen, sammen med arbeiderne og bøndene våre.

Masseaksjoner har blitt til en ærefull tradisjon for ungdommen vår. Vi husker alle de uforglemmelige dagene da masseaksjonene på hovedveganlegget mellom Kukes og Peshkopia og jernbaneanleggene mellom Tirana og Durres og mellom Durres og Elbasan sto på. Særlig har det blitt litt av et minne for de kameratene som er litt eldre enn dere og som var med den gangen, og som nå arbeider og produserer med framgang på de forskjellige områdene der sosialismen blir bygd opp. Blant dem er også mange av lærerne deres som nå gjør sin innsats sammen med dere her på jernbanen og på hovedveganlegget og i andre av ungdommens masseaksjoner. Dere bidrar til denne ærefulle tradisjonen og hever den opp til et høyere nivå. Dere arbeider hardt og yter verdifulle bidrag til viktige prosjekter, og partiet og folket gratulerer dere og takker dere hjertelig.

Ungdommen vår bygger ikke bare opp økonomisk viktige prosjekter. Masseaksjonen virker framfor alt som en stor skole som herder vår oppvoksende generasjon, og lærer dem den riktige innstilling til arbeidet. Den tjener til å innprente i unge mennesker en kollektiv ånd, kampen for å overvinne vanskeligheter, lærer dem kameratskap og revolusjonært pågangsmot. Ved å arbeide og bo sammen kan arbeideren, bonden og skoleungdommen bli kjent med hverandre og bli venner, og de lærer og har nytte av hverandre. Det er gjennom det felles arbeidet og livet den kommunistiske innstillinga og moralen blir forma, de småborgerlige, patriarkalske og intellektualistiske restene fra fortida blir vraka og de slitte, kunstige stengslene som er satt opp av de gamle

ideologien og klassene blir brutt ned. I aksjonene blir parolen om å tenke, arbeide og levè som revolusjonære til konkret virkelighet.

I aksjonene, i alt det storslagne byggearbeidet, i all vår kamp for sosialismen og for forsvaret av fedrelandet, har ungdommen vist, og viser daglig, et vidunderlig heltemot. Dette ble best vist ved heltemotet til jenta fra høylendet, den 15 år gamle kommunisten Shkurte Pal Vata, som reiste hit til Rogozhina-Fieri-jernbanen og er et symbol for våre dagers revolusjonære ungdom i sosialismens Albania. Hun fulgte de ærefulle tradisjonene til de heltemodige unge kvinnene Marta Tarazhi, Mrike Lokja, og Shkurte Cara, tradisjonene til Muhamet Shehus og Murteza Kepis selvfornektelse for den felles sak, tradisjonene til soldaten Hekurxan Zenuni som falt på sin post og mange andre kamerater som har plassert revolusjonens sak over alt annet, som når det blir nødvendig, er klare til å ofre livet for revolusjonen uten å nøle. På denne måten følger de i de udødelige sporene til heltene fra den nasjonale frigjøringskrigen og de unge martyrene – Qemal Stafa, Misto Mame, Manush Alimani og hundrevis og tusenvis av andre.

Vårt folk, så vel som ungdom i sin helhet, vil huske disse sine strålende sønner og døtre med djup respekt, akkurat som de respekterer og alltid vil respektere helter som Fuat Cela og hele ungdommen vår, som setter inn alt sitt strev for at landet vårt skal gå framover. Dette heltemotet har nå blitt en masseforeteelse, et fundamentalt trekk ved våre menn og kvinner.

Denne aktive og bevisste deltakelsen fra våre unge i masseaksjoner og bevegelser, som har brutt fram i alle deler av fedrelandet, og som retter seg mot en videre revolusjonering av hele vårt nasjonale liv, er en kraftig manifestasjon av de nye egenskapene ved vårt nye menneske, som er oppfostra og opplært av partiet i en virkelig kommunistisk ideologi og moral. Dette er nok et bevis for at vår yngre generasjon, forent i sin heltemodige organisasjon, Arbeidets Ungdomsforbund i Albania, står for sunne revolusjonære synspunkter, at de er fullt ut verdig og i stand til å ta i sine hender og bære videre revolusjonens og sosialismens flamme.

Den militante og revolusjonære ånden til ungdommen vår, deres beslutning om å fortsette, som de har gjort til nå, fast på den vegen som er staka ut av marxismen-leninismen, at de er klar til å stille seg i folkets tjeneste uten å vakle på den plassen partiet ber dem om, det er en av våre største seire, er en av garantistene for vårt lands strålende framtid.

(Innskudd: Enver Hoxha tar videre opp revolusjoneringskampanjen som er i gang, ungdommens rolle i den, og noen av de resultatene som er oppnådd under 25 års bygging av sosialismen i Albania.)

Helt annerledes er situasjonen i de revisjonistiske og kapitalistiske landa. Vi ser foran oss en helt annen verden og

en helt annen situasjon for ungdommen. Et levende vitnesbyrd på dette er de kraftige studentdemonstrasjonene som nylig har gått for seg i Europa og i andre verdensdeler, både i kapitalistland og i noen av revisjonistland.

Disse demonstrasjonene har ikke hatt samme karakter over alt. Demonstrasjonene i Praha og Warszawa spilte rett i hendene på den moderne revisjonismen, de var organisert av innenlandsk og utenlandsk reaksjon og av de imperialistiske spionasjeorganisasjonene, og tok sikte på en videre »liberalisering» av de revisjonistiske regimene, på å fullstendig losrive disse statene fra avhengigheten av det sovjetiske revisjonistiske hegemoniet, styrte klikkene som har makta, og hvis de kunne greie det, å erstatte dem med nye åpent kapitalistiske klikker i nært forbund med de kapitalistiske statene. Disse demonstrasjonene og streikene var derfor ikke progressive, de var helt igjennom kontra-revolusjonære.

I Tsjekkoslovakia ga disse demonstrasjonene støtte til den ultra-revisjonistiske gruppas maktovertakelse, men i Polen klarte Gomulka å knuse dem med makt forelopig. I disse landene var slike studenter reaksjonens fortropp. Revisjonismens beskyttere i Sovjetunionen, i Bulgaria, i Øst-Tyskland, osv. er også redd en slik fortropp.

I disse landa har de revolusjonære studentene ikke demonstrert av frykt for undertrykkelse og fordi de ikke ville inngå noe kompromiss med de reaksjonære studentene. De nytta ikke anledningen til å gå ut i gatene og på samme tid angripe de reaksjonære studentene og revisjonistklikken som har makta, bli gnisten som tenner en præriebrann og få arbeiderklassen i disse landa til for alvor å trå inn i kampen på den riktige sida. Dette hendte ikke, og det var derfor man fikk det falske inntrykket at ungdommen stiller seg på revisjonistenes side i Tsjekkoslovakia, at Gomulka »forsvarer sosialismen» mot reaksjonære studenter, og i andre land hvor det ikke oppsto noen forstyrrelser, at »alt var rolig». Men denne roen er en falsk ro. I sovjetenes land, hvor Krustsjov-revisjonistene har kommet til makta, har maskingevær i lang tid vært i bruk mot revolusjonære arbeidere og ungdom. I Sovjetunionen, i Polen, i Bulgaria, har selv pressa vært nødt til å innrømme at hundrer og tusener av revolusjonære har blitt arrestert, hele partikomiteer satt i fengsel fordi de er motstandere av det forræderiet som revisjonistklikkene begår mot sine fedreland og sine folk.

I Jugoslavia har som kjent Tito-Rankovich klikken slått hardt til mot de revolusjonære. Hårreisende er mordene, torturen, og UDB's beryktede konsentrasjonsleire som i 20 år har kosta folkene i Jugoslavia, og Kossovafovet, våre brødre, mye blod for å legge grunnlaget for og reise deres råtne kapitalistregime.

Men hva ble resultatet av dette? Har det jugoslaviske folks opprørsånd blitt dempet? Nei. Tito og hans menn solgte Jugoslavia til USA og England og til internasjonal kapital. De gjødde opp den nye utbytende kapitalistklassen i byene, og på landet. De oppretta et fascistisk diktatur for å ta vare på de rikdommene de har stjålet fra folket, for å undertrykke folket og utsuge det. Forgjeves snakker Tito om et visst »selvstyre». Hva skal folket »selvstyre»? Fabrikkene som eies av fremmed kapital og av de nye kapitalistene? Skal de »selvstyre» jordbruket som er dominert av storbønder?

Det er vanskelig å bedra folket i sin helhet og i lengre tid. Det jugoslaviske folket og ungdommen lar seg ikke lure når Tito snakker om en viss sosialisme, et visst selvstyre, når de

på den andre sida ikke har noen frihet, når de ser at svindlere selger landet til fremmede kapitalister, når de ser at den nye herskerklassen spekulerer skamløst mens arbeiderne og ungdommen går arbeidsløse omkring i gatene, eller når hundretusener hvert år reiser utenlands fordi deres eget såkalte sosialistiske land ikke er i stand til å forsørge dem.

Det råder kaos i Titos Jugoslavia. De modige studentene i Beograd reiste seg i et opprør mot denne gjennomførte nedrigheten og dette forræderiet. Tito-regimet ble rista helt ned til fundamentet. UDB's tåregassgranater og batonger ble satt inn. De modige studentene sto i mot den fascistiske volden med revolusjonær vold. Seieren ble studentenes. Tito tapte. Men han løy, bedro, uttalte seg i demagogiske vendinger slik han vanligvis gjør. Men overbeviste Tito noen? Ingen. Alle de ærlige jugoslavene vet at han er opphavsmannen til denne situasjonen, at for å rette på den må revolusjonens stålkost feie over den, og at denne oppgaven påligger de revolusjonære marxist-leninistene i ledelsen for arbeiderklassen og for folkene i Jugoslavia, og ikke på forræderne, de som har solgt seg, agentene og de skitne tjenerne for den utenlandske kapitalen.

Derfor er revolusjonen i revisjonistlandene i stadig vekst, mens revisjonismen er inne i en stor krise.

Studentdemonstrasjonene i kapitalistlandene er av en annen karakter, de er mer revolusjonære. Studentene reiste seg i rasende demonstrasjoner mot kapitalismen i sine egne land. De ble angrepet, de hadde sammenstøt med politiet, de angrep, de ble såra og drept. De såra og drepte politimenn også.

I Frankrike ga de arbeiderne mot til å sette i gang veldige streiker, de solidariser seg med dem, og fikk regjeringa, som ble sagt å være så sterk, til å riste i sine fundamenter. De tvang regjeringa til å sette hæren i bevegelse rundt Paris, til å omplassere noen ministre, til å oppløse nasjonalforsamlinga, til å holde nyvalg, osv.

Uansett de årsakene som fikk studentene til å reise seg i demonstrasjoner, og disse er av mange slag – undervisningsmessige, økonomiske, politiske, ideologiske, strukturelle – så har de vist opinionen at ungdommen, hvis den er inspirert til det, er en modig og militant kraft. De forskjellige politiske retningene som påvirket opprøret var vanskelig å få øye på til å begynne med, for det er et faktum, etter nyhetsmateriellet å dømme, at de politiske partiene, især i Frankrike, ble tatt på senga av disse hendingene, og at de franske revisjonistene sammen med den franske reaksjonen gikk åpent til angrep på de studentene som deltok i demonstrasjonene mot regimet.

Det er viktig at liknende demonstrasjoner har vært holdt i Vest-Tyskland, Spania, Italia, England, Belgia, Frankrike, Jugoslavia, Tyrkia, Latin-Amerika og i andre land. Ser en bort fra de forskjellige politiske synspunkter som fins blant dem, så er en ting klart, de går alle til angrep på de etablerte kapitalistiske statsmaktene. Disse demonstrasjonene er de første forsøkene, de er begynnelsen til da man griper til revolusjonær vold mot borgerlig fascistisk vold. Her og nå, og i disse modige massene av unge mennesker, må de nye marxist-leninistiske partiene, våre revolusjonære kamerater, arbeide, de må sloss sammen med dem, opplyse og lede dem.

Dette er en ild som har flammet opp og som ikke så lett kan slukkes. Den kan dempes midlertidig, men den kommer til å flamme opp fordi vinden som blåser liv i den, er en politisk vind, det er ungdommens og særlig studentenes motstand mot kapitalismen, som undertrykker dem, utnytter

dem, som ødelegger framtidsutsiktene deres. Dette er hovedårsaken til opprøret, de andre årsakene har sitt utspring i den. Ungdommens horisont formørkes av kapitalismen.

Livet for de unge er usikkert under kapitalismen, og når de når modenhet i tanker og arbeid, ser de klarere de uoverstigelige hindringene som er reist mot dem av kapitalismen, av privateiendommen, av monopolene og teknokratiet. Ungdommen som vil ha utdanning har ikke økonomiske muligheter til det på grunn av høye skatter og dusinvis av andre økonomiske, administrative, utdanningsmessige, klassemessige og rasistiske hindringer som hindrer dem i å oppfylle et grunnleggende krav i den kapitalistiske verden, der en akademisk eksamen har blitt et minimumskrav for at et skal få et levebrød, ellers er de på forhånd dømt til å fylle rekkene til de arbeidsløse. Slike innskrenkninger i studiene møter ungdommen til stadighet og i et endeløst antall i kapitalistlandene. Først gjøres et større utvalg, så begynner et nytt utvalg i eksamenene og til slutt et tredje utvalg gjennom det å finne arbeid. På denne måten har de unge lidelse, arbeidsløshet, ydmykelse foran seg.

Det er ungdommen i folket som får lide, derfor er det denne ungdommen som kommer i bevegelse, p. g. a. all denne misnøyen, og denne utilsørte urettferdigheten. De formulerer sine krav av forskjellige slag, kanskje ikke med klare politiske tendenser, men alltid med politiske og bare politiske spørsmål til grunn. Revolusjonens mål, som er å styrte borgerskapets makt, den makten som er kilden til alle misforholdene, ligger under problemene til studentene, og til ungdommen ellers i kapitalistlandene.

Det er et faktum at hittil har den kommunistiske bevegelsen blant studentene og ungdommen i kapitalistlandene vært svak, på grunn av forræderiet til revisjonistene, men revolusjonens ide er stor og levende for dem. De føler mer og mer for hver dag den materielle og åndelige undertrykkelsen, de forstår de hensynsløse metodene kapitalen bruker mot

dem, de ser de ødeleggende resultatene disse metodene får for dem. Det er nettopp dette grepet de prøver å unnslipe, og derfor søker de en utveg.

Vegen mot sosialismen har foreløpig blitt formørket for dem av den moderne revisjonismen. Samtidig forsøker monopolkapitalismen, i fellesskap med revisjonistene, å skape et nytt kaos blant dem, eller å smi nye lenker for dem.

Som avisene har meddelt har studentene i Paris i demonstrasjonene og på barrikadene vist sin revolusjonære kraft mot regjeringas styrker og mot lederne i de politiske partiene og fagforeningene. For studentene har ingen tro på dem. Studentene tenderte, synlig og i praksis, til å forene sin sak med arbeidernes sak, uavhengig av at det var alle slags politiske retninger blant studentene. Derfor så studentene, de framtidige arbeidsløse, klart hva de kunne stole på og hvilken ideologi som skulle lede dem.

Både kapitalistregimene, de franske revisjonistene og Tito var klar over denne faren, og manøvrerte alt de kunne slik at denne solide alliansen ikke skulle komme i stand, at studentbevegelsen skulle bli diskreditert og isolert. De franske revisjonistene ga en storarta hjelp til den franske kapitalismen. Den franske kapitalismens leder tok ikke feil når han erklærte at kommunismen var fienden hans. Med dette mente han arbeiderklassen og marxismen-leninismen, og ikke de franske revisjonistene som viste at de virkelig var kapitalist-lakeier.

Men studentopprøret i kapitalistlandene vil ikke kunne dempes. Det vil fortsette å vokse, og vil gå over i den proletariske revolusjonens store bølge, det vil klarne politisk og ideologisk. Marxismen-leninismens uovervinnelige ideer vil gripe studentenes sinn og hjerter, og de vil forene seg fullstendig med arbeiderklassen i verdensrevolusjonen, for å styrte kapitalens makt med væpna makt, og bygge sosialismen slik vi har gjort.

Klare linjer for den proletariske revolusjonen må dras opp

Franske arbeidere og studenter i kamp med politiet den 10. juni 1968.

(Innskudd: Videre kommer Enver Hoxha inn på den store proletariske kulturrevolusjonen i Kina og ungdommens rolle, og han oppsummerer verdenssituasjonen som en helhet med at kapitalisme og revisjonisme er inne i en stor krise mens de progressive kreftene går fram over hele verden.)

Kjære kamerater.

Ungdommen i vårt land og deres militante organisasjon, Arbeidets Ungdomsforbund, som er fostra opp av partiet med marxist-leninistiske ideer og med proletær internasjonalisme, ser med sympati på og støtter den rettferdige og vanskelige kampen som unge menn og kvinner i forskjellige land kjemper mot kapitalens åk, og mot revisjonismens forræderi. Vi er dypt overbevist om at deres kamp, før eller seinere, vil forene seg med utviklingen i den revolusjonære arbeiderbevegelsen og stille seg under de marxist-leninistiske partienes ledelse, og seire.

Når det gjelder vår yngre generasjon, som omhyggelig har blitt oppdratt av partiet vårt, som har tatt opp i seg våre store sosialistiske idealer, og som er sikker på sin framtid, så vil den fortsette uten å vakle på den vegen som har blitt staka ut av partiet, og den vil utgjøre en levende kraft i den proletære revolusjonen og bygginga av sosialismen i landet vårt.

De rettighetene, vilkåra og mulighetene som ungdommen vår har i dag, er oppnådd med blod, svette og talløse ofre, og de er store historiske seire som vi må forstå og vurdere modent og fullt bevisst. Vi må bevare dem som våre øyensteiner og utvikle dem videre ved kamp og utrettelig arbeid.

Vårt folk og vår ungdom skal slutte rekkene enda tettere, de skal hver dag styrke sin militante enhet rundt partiet, og under dets ledelse skal vi hele tida føre vår seierrike revolusjon framover. La oss ikke glemme et eneste øyeblikk den geografiske omringinga av imperialister og revisjonister, og derfor skal vi holde kruttet tørt, og ikke glemme våre indre og ytre fiender. Vi skal alltid delta modig i klassekampen, vi skal alltid være på offensiven i revolusjonen, med

for ungdommen og studentene i de kapitalistiske og revisjonistiske landene. Styrtinga av borgerskapet med makt, etableringa av proletariatets diktatur og bygginga av sosialismen på marxismen-leninismens vitenskapelige basis vil løse hele det store problemet som inkluderer i seg løsningen av det viktigste problemet for et folk – problemet med ungdommen, hvordan den skal oppfores, oppdras og delta aktivt i arbeid og i enhver annen menneskelig aktivitet slik at de kan føle seg fullstendig fri, fullstendig lykkelig i sitt fedreland som de selv har bygd opp, som de selv styrer, som de selv forskønner, og hvor de selv forbereder et enda mer harmonisk liv for kommende generasjoner.

Når det gjelder dette problemet så får bygginga av sosialismen i vårt land meget stor betydning. Særlig gjennom vårt materiell som presenterer den albanske virkeligheten, vil verdens ungdom kunne forstå viktigheten og berettigelsen av vår proletære revolusjon. Leda av vårt marxist-leninistiske parti vil de forstå den djupe betydninga av reformene våre, av framskrittet vårt på alle områder. At vi er tilbakeslidd på noen områder skyldes ikke vårt sosialistiske system og vår marxist-leninistiske ideologi. Det skyldes den tidligere feudalborgerlige undertrykkelsen, og det vil også overvinnes. La verden se hvor langt foran den kapitalistiske verden vi er på mange områder – akkurat på de områdene hvor de kjemper og hvor deres kamp kommer til å fortsette.

hakka i den ene handa og rifla i den andre er vi fryktløse i kampen for velstand og framgang for vårt sosialistiske fedreland, besluttsomme forsvarere av friheten og uavhengigheten og alt det vårt folk har oppnådd.

Avslutningsvis vil jeg ønske dere, som utrettelig bygger Rogozhina-Rieri-jernbanen, og alle unge menn og unge kvinner i Albania, videre framgang i alt: i arbeid, i studier og i deres liv som unge revolusjonære.

Lenge leve vår strålende ungdom!

Lenge leve Arbeidets Parti, som leder og utdanner den unge generasjonen!

Leve marxismen-leninismen!

KLASSEKAMPEN

MARXIST-LENINISTISK ARBEIDERAVIS

BOKS 2, TVEITA POSTKONTOR, OSLO 6. POSTGIROKONTO 20 66 99.

ABONNEMENTSPRISE: Kr. 12,- pr. år – halvår kr. 6,-.

Gruppeabonnement (min. 5 stk.) kr. 10,- pr ab.

KLASSEKAMPEN gis ut av ei gruppe marxist-leninister, og kommer ut en gang i måneden.

Redaktører og ansvarlige utgiver : Sigurd Allern

Adresse: Observatorieg. 12, Oslo 2.

TIL KAMP!

SUF(m-l)s skoleavis.
Kan bestilles fra: TIL KAMP, c/o KLASSEKAMPENS
DISTRIBUSJON, Boks 6159, Etterstad, Oslo 6.

FRITT NORGE, organ for Kampanjen NORGE UT AV NATO. Avisa kommer ut med 5-6 nr. pr. år. Støtteabonnement koster kr. 15,- pr. år. Pengene innbetales til postgirokonto 20 80 05. Redaksjonens adresse: postboks 1578, Vika, Oslo 1. Send bidrag, kritikk og gode forslag til redaksjonen.

for vietnam

Utgiv av Solidaritetskomiteen for Vietnam, Boks 558, Sentrum, Oslo 1.

KINA I DAG

Utkommer hver måned
Inkognitogata 11, Oslo 2.

NORDISKE MARXIST-LENINISTISKE AVISER OG TIDSSKRIFTER.

SVERIGE:

M-L Gnistan. Månedlig marxist-leninistisk arbeideravis. Abonnement gjennom: Danelius bokhandel, Husargatan 41 A, Göteborg C. Utgitt av KFML.

Marxistisk Forum. Teoretisk tidsskrift. Abonner gjennom Peterson, Studentstaden 10^{II}, Uppsala.

Clarte. Organ for Svenska Clarteförbundet. Abonnement: Tidsskriften Clarte, Surbrunnsgatan 43 A, Stockholm VA.

DANMARK:

Kommunist. Organ for KFML. Abonnement: Buen 11^V, 2000 København F.

Marxistisk-Leninistiske Studiebrev, c/o Kommunist, Buen 11^V, 2000 København F.

Rød Front. Organ for KUML. Abonnement: c/o Hansen, Nygårdsvej 41 B^I, 2100 København Ø.

Vennskapssambandet Norge - Kina

Normannsgt. 48 B,
Oslo 6.

Kontortid: Onsdag 11-17 - Fredag 9-13

Gi penger til FNL!

FRIGJØRINGS FONDET

postgiro **20 50 32**

BOKS 558, SENTRUM, OSLO 1.

**BESTILL M-L-MATERIELL
FRA KLASSEKAMPENS DIS-
TRIBUSJON, BOKS 6159,
ETTERSTAD, OSLO 6.**

LYTT TIL:

ENGELSK-SPRÅKLIGE SENDINGER FRA
RADIO PEKING

FRA 21.30 TIL 22.30

» 22.30 » 23.30

HVER DAG PÅ BØLGELENGDENE
47.7, 45.3 og 25.6m

RØDE GARDE

Vi har marxismen-leninismens våpen med kritikk og sjølkritikk. Vi kan kvitte oss med dårlige vaner og beholde de gode.

Organ for Sosialistisk Ungdomsforbund (marxist-leninistene).

Redaktør og ansvarlig utgiver: Arne Bråten.

Redaksjonens adresse: Fyrstikkalleen 19, Etterstad, Oslo 6.

Eksp. adr.: RØDE GARDE, c/o KLASSEKAMPENS DISTRIBUTJON, Boks 6159, Etterstad, Oslo 6.

Abonnement kan teknes ved å sende kr. 7,- til RØDE GARDE, Boks 6159, Etterstad, Oslo 6, postgiro 20 60 68.

INNHold

Albania – sosialismens fyrttårn i Europa	s. 3
Historie	s. 5
Frigjøringskampen	s. 8
Oppbygginga av den sosialistiske økonomien	s. 12
Leveforholda	s. 15
Kampen mot ytre fiender	s. 17
Om revisjonismen	s. 21
Revolusjoneringskampanjen – albanernes kulturrevolusjon	s. 24
Enver Hoxha: Tale til ungdommen	s. 35

Vennskapssambandet Norge - Albania

Vennskapssambandet
Norge – Albania
Opplysningsmateriell – bøker, film, lysbilder
Foredragsholdere
Studieturer hver sommer
Adresse: Postboks 12, 3490 Klokkearstua